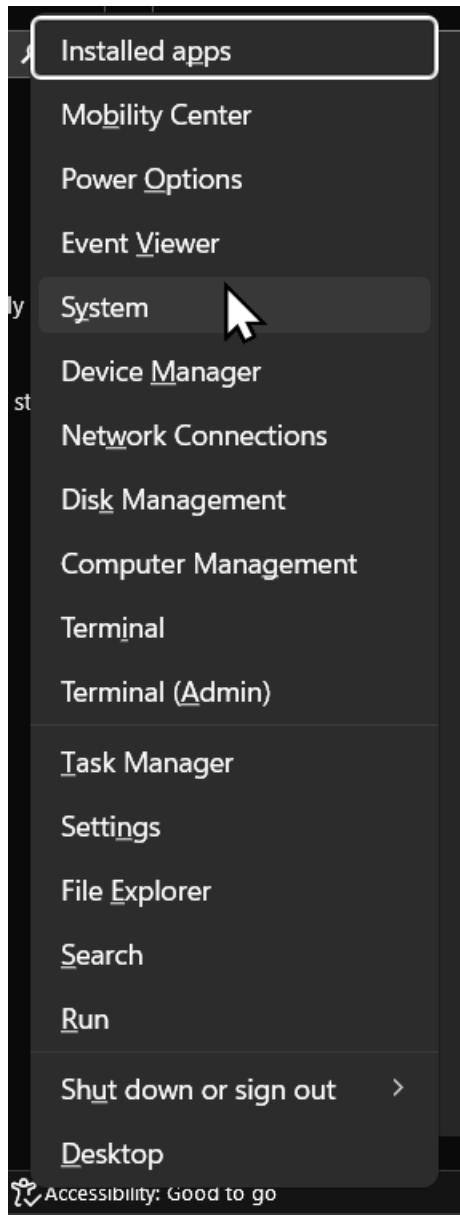

Win+X برحه : System Tools یا Windows Tools ۵

د سیستم د تنظیم، خارنې، او پرمختللو کارونو لپاره کارول کېږي، او اکثره وخت د اپلیکیشنو، تخنیکي کاروونکو، او هغه کسانو لپاره ډېر گټور وي چې غواړي کمپیوټر دقیق کنټرول کړي.

که خه هم دا وسایل د ویندوز په نورو برحه کې هم موندل کېږي، لکه Start Menu، او Control Panel، او د مختلفو لپاره ډېر گټور د دېلپکشې دی چې کاروونکي ژرا او مستقیم لاسرسى ورته ولري. دا ترتیب د وخت د سپما، اساتیسا، او پرمختللو کارونې لپاره ډېر ګډ دی. د پیلګوکې په توګه، د مختلف ځایونو کې وي، خودلته یو ځای سره راټول دي، او ژر ورته رسپندنه کولای سی.

په ټوله کې، دا برخه د ویندوز د ټول سیستم د تنخیکي کنټرول یوه لنډه او متمنکزه سرچینه ده. داد وسیلې د ستونزو د حل، د معلوماتو خارنې، او د هاردویر او سافتويير بنې مدیریت ته زمينه برابروي. هر څوک چې غواړي خپل کمپیوټر دقیق تنظیم یا یې خارنې وکړي، نو دا برخه ورته یو مهم او ګټور ځای ګنډل کېږي.

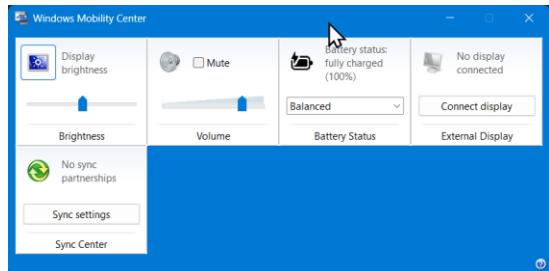
Installed apps

یا نصب شوي ایپسونه هغه پروګرامونه دی چې کاروونکي په خپل کمپیوټر کې نصب کړي وي. دا ایپسونه کیداړ شي له Microsoft Store یا له بهرنیو سرچینونه نصب شوي وي. د Installed apps د کتلولپاره تاسو کولی شي Windows Settings ته لارښئ او له Apps برخې نه Installed apps په ټوله کې، دلته تاسو کولی شي وګورئ چې کوم کوم پروګرامونه نصب دی، کله نصب شوي، خومره ځای نیسي، او حتی حذف یا uninstall کولی شي. دا برخه ډېر مهمنه ده ځکه چې له دې لارې تاسو کولی شي خپل سیستم پاک وساتئ او غیر ضروري پروګرامونه لیرې کړئ، دا بحث د اپ په ګټور کې بیان شویدی.

Mobility Center

يو خاص فیچر دی چې اساساً د لپتاپ کاروونکولپاره جوړ شوي دی ترڅو ژر ترڅه خپلی Windows Vista سره معرفی شو او تراوسه پورې په مهم سیستمی تنظیمات کنټرول کړي. دا فیچر لوړۍ حل د Windows Vista

Windows 10 او Windows 11 لري شتون Mobility Center ته لاسرسى له Start Menu ، Control Panel و Mobility Center کي هم شتون لري Windows 10 دا ياد داشت. Windows + X شارت کت له لاري ترلاسه کېږي. دا یوه مرکزي کړکي، ده چې پکې مختلف "tiles" یا برخې بسکاري، او هره برخه یو ئانګړې تنظيم وړاندې کوي، لکه درنې کچه، حجم، واي فاي حالت، پاورپلان، پريزتيشن موډ، او نور. کارونونکي کولی شي له همدي یوې کړکي خخه دا تبول شيان تنظيم کړي، پرته له دې چې پلاپلو منوګانو ته لارشي.

د Mobility Center کارول زيارته هغه وخت ګټور تمام پېږي کله چې کارونونکي پر لاره یا سفر کې وي او غواړي ژرد خپل کمپيوټر حالتونه کنترول کړي. د مثال په توګه، که خوک په یو غونډه کې وي، کولای شي له همدي ځایه خپل کمپيوټر په "Presentation Mode" کې واچوي، چې پکې سکرین بند نه کېږي، سیستم آډیو بند پېږي، او نو تې فيکشنونه راهي دا فيچر په کورنيو نسخو کي نسته. دغه راز، د پاورپلان بدلوں هم له دې ځایه ممکن دي، چې د ډيټېری د سپما یا پرفارمنس زياتولو لپاره ډېر مهم دي. د او از بندول، رننا تنظيمول او حجم یي زياتول یا کمول دا تبول په خو کليکونو کي کيدايو سی، او دا هغه څه دي چې د وخت سپما او اسانه لاسرسی لامل کېږي.

په عمومي توګه، د Windows Mobility Center یو هونبیار او ګټور فيچر دی چې د لپتاپ کارونونکو ته د خپل کمپيوټر پر ځینو اساسی او ډېر کارې دونکو تنظيماتو سمدستي کنترول ورکوي. دا ابزار د تولید زياتولو، د کارپ وخت د خنډونو کمولو، او د سیستم د مؤثره مدیریت لپاره ډېر ګټور دی. سره له دې چې دا فيچر په Desktop کمپيوټرونو کې معمولاً نه بنکاري یا غير فعاله وي، خود هغو کسانو لپاره چې لپتاپ کاروی او غواړي خپل وسیله له ډېرې انژړي، سرعت، او اسان تیا سره و کاروی، درن له لاری ولیکي Mblctr او دا فيچر به درته را خلاص شي.

Power Options

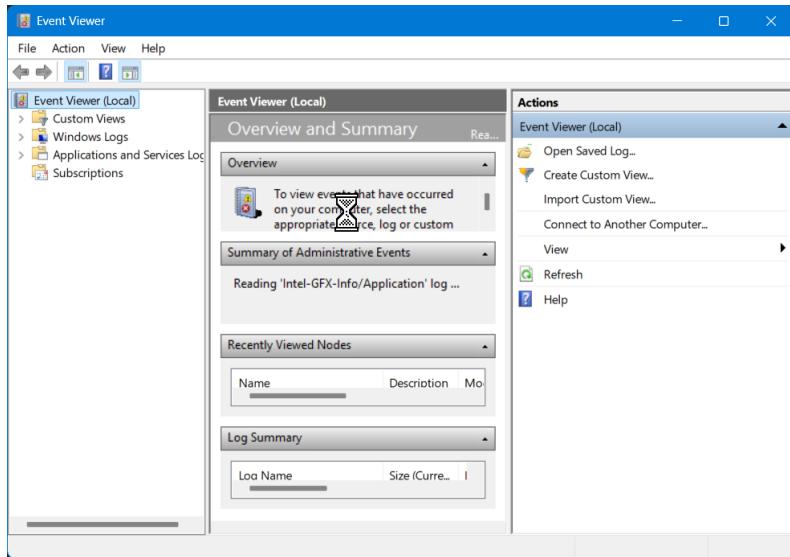
د کمپيوټر د بېښنا یا انژړي کارونې تنظيمات دي. د لته تاسو کولی شئ وتاکئ چې کمپيوټر مو خنګه او کله ویده شي، خومره وخت وروسته سکرین بند شي، یا کله کمپيوټر د inactivity امله Hibernate یا Sleep شي. دا تنظيمات نه یو احې د ډيټېری عمر زياتوی، بلکې ستاسو د کمپيوټر فعالیت هم بنسه کوي. تاسو کولی شئ مختلف power plans جوړ کړئ او کاروئ، لکه High Performance یا Balanced، Power Saver یا Power Saver د کمپيوټر د استعمال له ډول سره سم دي دا بحث د سیستم د تنظيماتو د پاور په برخه کي تيرشويدي.

Event Viewer

د ويندوز یو پیاوړي او مهم سیستمی ابزار دی چې د کمپيوټر تبول تخنیکي او امنیتی پېښې یا "ایوتیونه" ثبتوی او کارونونکي ته یې د کتلو، شنې، او حل لپاره وړاندې کوي. کله چې ستاپه کمپيوټر کې کومه تېرو تنه، خبرداري، یا سیستمی عمل ترسه شي، لکه د پروگرام ناکامه کېدل، یو سیستمی خدمت بندېدل، یا امنیتی پېښې، نو دا تبول پېښې په Event Viewer کې ثبټېږي. دا ابزار زیارتہ وخت د TA متخصصینو، امنیتی شنوونکو، او پرمختللي کارونونکو لپاره کارې دونکو وي، خویوازې په دوی پوری خاصسي نه دی بلکې هر خوک یې کارولی شي تر خو پوه شي چې د دوی په سیستم کې څه روان دي او که کومه ستونزه موجوده وي هغه ووينې وي پلتې او که ورباندې پوهیې نو سمه یي کړي. د ویندوز دننه د شفافیت، ستونزې موندنې، او امنیتی خارنې لپاره جوړ شوي دي.

Overview and Summary

کله چې ته Event Viewer خلاص کړي، نو په لوړۍ برخه کې "Overview and Summary" بنسکاري. دا برخه د یو مرکزي کتن ټه کار کوي او کاروونکي ته بنيي چې خه ډول پیښې د سیستم له خواښت شوي دي.

Event Viewer (Local)

يو له خورا مهمو او پیاورو سیستمې وسایلو څخه دی، چې د کمپیوټر دته ټول تخنیکي، امنیتي او سیستمې پیښې (Events) ثبتوی، کتنه یې ممکنوی او تحلیل ته زمينه برابروي. دا ابزار د کاروونکو، پروګرام کوونکو او ټامتخصصینو لپاره ځانګړي اهمیت لري، ځکه چې د ډی‌لارې کولای شي د کمپیوټر روغتیا، فعالیت او امنیت

تعقیب کړي، تېروتنې یا ستونزې وموسي او یا هم د امنیتي پیښو پلټنه وکړي Event Viewer د. داLogs لارې د پیښو دقیق جزئيات وړاندې کوي او کاروونکي ته اجازه ورکوي چې خپل سیستم په بنه توګه وخاري او مدیریت یې کړي که تاسی پر دی کلیک وکړي نو دویم ستون به ووینې چې د Overview دی.

Overview

برخه لکه یو Dashboard داسي عمل کوي چې هلتهد مختلفو برخو ایوتیونه را تول شوي وي، او له همدې ځایه کاروونکي کولای شي ژرتر ژره د ستونزو، تېروتنو، یا نورو مهمو پیښو لنډیز وویني. دا برخه ځانګړي ارزښت لري ځکه چې له دې ځایه د ستونزې د حل مزل پیلپې او کاروونکي پوهېږي چې خه ډول Logs باید وڅېړل شي.

Summary of Administrative Events

د "Summary of Administrative Events" برخه یو بل مهم جز دی چې پکې تول هغه ایوتیونه را بنسکاره کېږي چې د سیستم یا اپلیکیشن د ادارې له اړخه ثبت شوي وي. دا برخه زیاتره وخت Error، Warning، Information او Critical پیغامونه بنسکاره کوي، او د پیښو شمېر، وخت، او ډول هم ورسه بنوول کېږي. دې برخې ګټه دا ده چې سیستم یاد IT مدیر کولای شي له همدې ځایه پوهه شي چې کومه برخه د زیاتې ستونزې سره مخ ده. مثلاً که د Error پیغامونو شمېر ډپروي، نو باید ژرتر ژره د هغې برخې تخنیکي حل ته پام و کړي.

او س مثلاً تاسی په یوه برخه لکه د {Error} کلیک وکړي او د ایر یو لاګر خلاص کړي نو تاسی ته به په راسته طرف کي وليکل سی چې (View all instances of this event) نو که پر هغه کلیک وکړي نو تاسی به د دی ستونزې د پوره لیدو لپاره د (Summary Page Events) ټاب ته ولار سی او د لته به ټوله درته واضح و بسول سی، چې خنګه ستونزه ده د کوم پروګرام ده څه وخت سویده او داسي نور...

Recently Viewed Events

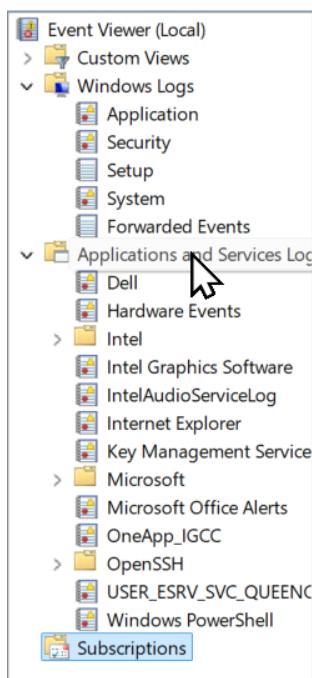
"هغه برخه ده چې پکې وروستي پیښې يا Logs" بنسکاري چې تاپخوا کتلي وي. دا برخه د وخت سپما لپاره ډېره گټوره ده، ځکه که یو کارونونکي یو خاص Log کتلي وي، نو یيا اړينه نه ده چې هغه Log یيا له صفره وګوري. بل دا چې دا فیچر د تحقیقاتو یا ستونزې تعقیبولو پروخت ډېرآساتنيا برابروي. د یو پیچلي سیستم د ستونزې موندلولپاره کله کله اړينه وي چې مخکې لیدل شوې پیښې بیا و ګورو او پرتلې بې کړو.

Log Summary

"برخه د سیستم د مختلفو برخو د Log ډولونه یا کټګوری نسيي. د مثال په توګه، Application، System، Security، او Forwarded Events، او د هغه کټګوری د Logs هغه کټګوری دی چې معمولاً په وینډوز کې کارول کېږي. دلته ته کولای شي د هر Log اندازه، د وروستي پیښې وخت، او د Log ډول ووينې. دا معلومات مرسته کوي چې پوهشو کوم Log ډېرفاله دی، کوم ستونزه لري، او د کوم Log بايد شننه وشي. د دې برخې له لارې IT متخصصین پوره ګټه اخيستلاي سی چې کوم لაڳ و ګوری کوم عاجل دی او داسي نور.

Actions

"برخه د Event Viewer فعال امکانات یا شارت کتونه وړاندې کوي چې له مخې بې کارونونکي کولای شي مختلف کارونه ترسره کړي "Open Saved Log...". فیچر د پخوانی خوندي شویو Log د خلاصولو لپاره کارېږي، مثلاً که تا یو Log فایل بل وخت ته ساتلي وي، هغه کولای سی او را خلاص کړي او ویي ګوري. بل "...Create Custom View..." دی دا و تاته دا اجازه درکوي چې ته یو ځانګړۍ فلټر جوړ کړي، د پلګې په توګه، یوازې هغه پیغامونه چې Error دی او د System Log پورې اړه لري. دا د وخت او تحلیل لپاره ډېر مهم او ګټور فیچر دی "...Import Custom View..." یو بل سمارټ ابزار دی چې ته کولای شي یو فلټر له بل سیستم خخه را وارد کړي، مثلاً کله چې د یو شرکت د ټولو کمپیوټر ونو لپاره واحد Log Filter لري، د "...Connect to Another Computer..." بتنه تاته دا امکان برابروي چې ته د شبکې له لارې بل کمپیوټر سره وصل شي او هلته Log و ګوري، چې دا فیچر زیاتره وخت د شبکې د مدیرانو او Help Desk لپاره کارېږي. دا برخه د صفحې تازه کول کوي او که کومه تازه پیښې شوې وي، سمدستي یې درته نسيي "Help" د هغو کسانو لپاره کارېږي چې غواړي د استعمال یا Log پیغامونو مفهومونه مونه زده کړي.

Custom Views

د یوه انعطاف مندې برخه ده ډېرمه لوړۍ ستون کې چې کارونونکي ته اجازه ورکوي خپل د ځانګړۍ او مطلوب Log Filters جوړ کړي، خو یوازې هغه ایوتونه وښي چې د دوی له اړخه اړين دی. دا فیچر ډېرمه مرسته کوي کله چې د یو خاص ډول تېروتنې یا امنیتی ستونزې پلاتنه کېږي. د مثال په توګه، ته کولای شي یو Custom View جوړ کړي چې یوازې د Error کچې پیغامونه وښي یا یواحې هغه پیښې چې په Security Log پورې تړاو لري. د Custom Views کارونه وخت سپموي، د معلومات په شننه کې آساتنيا برابروي او د تخنیکي ستونزو ژر موندنه یقیني کوي.

Windows Logs

د یو مرکري برخه ده چې د سیستم عمومي پیښې پکې ثبتېږي. دا برخه پنهه فرعې برخې لري Application، Setup، Security، او Forwarded Events، او System.

هغه پیغامونه لري چې د مختلفو پروگرامونو يا سافتويرونوله خوارالیېل شوي وي، لکه تېروتنې يا خبرتیا وې چې يو اپلیکیشن بې ثبتوی، Security logs د هغو پیښو ثبت دی چې د امنیت سره تراولري، لکه لای ان، لایک آوت، يا و فایلونو ته لاسرسى. دا Log د IT امنیتی خانګې لپاره حیاتی معلومات لري، Setup logs د سیستم د نصب یا تازه کولو سره ترپلی پیښې بنېي، چې د ازیاتره وخت د سیستم پرنوې نسخه، درایوریا اپدیټونو تمرکز کوي، System logs د ویندوز سیستم اړوند پیښې بنېي، لکه د خدماتونا کامي، د درایور ستونزې یاده هاره وير پیغامونه، Forward Events هغه پیښې بنېي چې له نورو کمپیوټرونو خخه د شبکې له لاري شوي وي، دا فیچر معمولاً د سازمانو نو يا شرکتونو د شبکې د مدیریت لپاره کارېږي.

Applications and Services Logs

د Event Viewer هغه برخه ده چې د خانګرو سافتويرونو يا خدماتو د پیښو ثبت کوي. دلته هر سافتويريما سیستم خدمت ئانته خانګې Log لري. د پلکې په توګه، Dell برخه د Hardware Events و سيلو پیښې بنېي، Intel Logs د فزيکي و سايلو يا هاره وير ستونزې ثبتوی، Intel Graphics او Intel Audio Service Log د اروند سافتويرونو، Intel Audio د چېل پیغامونه لري Intel Graphics Software د براوزر د ستونزو يا خبرداريو پیغامونه ثبتوی، Key Management Service د خدماتو ایوتیونه لري، Microsoft Activation د ویندوز او نورد Microsoft logs د فعاللو (Activation) خدماتو ایوتیونه بنېي، Microsoft Office Alerts چې د آفيس سافتھویر خبرداريانی بنېي، OneApp _ IGCC او OpenSSH دا تول د خانګرو خدماتو يا دريمگړي سافتويرونو د پیښو ثبت دی، Windows PowerShell د PowerShell logs سکريپټونو او فرمانو نو سره ترپلی پیغامونه بنېي، چې دا د پرمختلې کاروونکو او اي تې مدیرانو لپاره خانګې ارزښت لري.

Subscriptions

دا یوه داسې برخه ده چې کاروونکي ته اجازه ورکوي چې له نورو کمپیوټرونو خخه پیښې را جمع کري. دا برخه معمولاً د شبکې د مدیرانو لپاره گټوره ده، حکه چې دوی کولای شي له یوې مرکزی نقطې (Event Viewer) نه د نورو کمپیوټرونو Logs دا را تبول کري او تجزيه بې کري. دا فیچر له دې امله مهم دی چې د Distributed سیستمونو يا ادارو په خبر چاپېریاں کې، چېرې چې د پرمکیونه فعال وي، د هريوه کمپیوټر په جلا ډول Log دانه شي خارل کېدلای. نو Subscriptions له لاري دغه ستونزه حل کېږي او د مدیریت آساتیا برابروي.

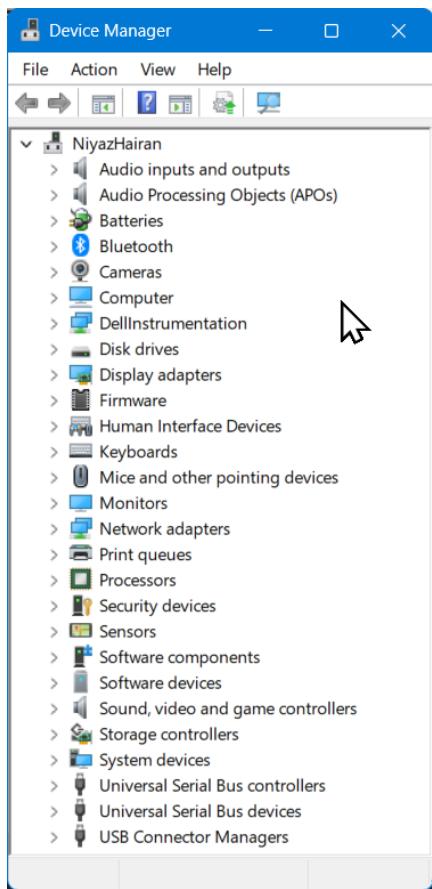
په پاڼۍ کې، Event Viewer نه یوازې د ستونزو د موندلوي مهم ابزار دی، بلکې د کمپیوټر د خونديتوب، پرفارمنس، او د صحت د ارزونې یوه لازمي برخه ده. د هري پیښې د ثبتوولو له امله، Event Viewer کولی شي د کمپیوټر د چلبدو د لایکونو یوه مفصله تاریخچه درکړي. که ته په پوهېږي چې خنګه دا ابزار و کاروې، نو ته کولای شي پرته د دريمگړي له مرسټي، خپله د چېل سیستم تخنيکي ستونزې تشخيص کړي، حل لاري يې وموږې، او امنیت يې ډاډ من کړي. دا فیچر د عادي کاروونکي لپاره شايد پېچلي وي، خود زده کړي او تمرين له لاري يې زده کولای سی، دا یو د پرپیاوړي او گټور و سيله ده چې هر مسلکي کاروونکي يې باید و پېژنۍ او ويې کاره وي.

System

د کمپیوټر بنسټييز معلومات وړاندې کوي. کله چې تاسو System خلاص کړئ، هلتہ به د کمپیوټر نوم، Windows نسخه، پروسیسر، RAM، سیستم تایپ (۳۲ یا ۶۴ بت) او د فعالیدو حالت و گورئ. دا ئای د هغو کسانو لپاره د پرگټور دی چې

غواړي پوهشې چې آيا يو سافتويير یا اپليکيشن به د دوی په سیستم کې کار کوي کنه، System د کمپیوټر د هارډویر او د ویندوز د فعالیدو حالت نبیي، او له همدي خایه تاسو کولی شئ Remote Settings، System Protection او Device Manager ته هم لاسرسي و مومئ، دا موټوله په سیستم برخه کې د ابوقېان کړيدی.

Device Manager

Windows د Device Manager یو اساسی سیستمی وسیله ده چې ټول هغه فزیکي او مجازي وسایل نبیي چې د کمپیوټر سره مبنیلول شوي دي. دا افزار کاروونکي ته دا اسانтиيا ورکوي چې خپل کمپیوټر ته وصل شوي هريو آله و ګوري، وي څېړي، تشخيصي کړي، او اداره یې کړي. دلته تاسو کولاي شئ هريو هارډویر و ګورئ، لکه ګرافيك کارت، آډيو و سایل، کیبورډ، ماوس، هارډ ډرایو، واي فاي، پرتهر، او نور. او اداره کولې د دې لپاره ضروري د چې سیستم موپه دقیق ډول پوهشی کوم آله و رسره وصل ده او د آله باید خنګه کنټرول شي.

هر فزیکي آله یا هارډویر ته یو ډرایور (Driver) پکاردي. ډرایور یو کوچنۍ پروگرام وي چې دا تعريفوي چې یو ځانګړي آله به خنګه له Operating System سره کار کوي. بې له ډرایوره، هارډویر نه پېژندل کېږي، او نه هم سیستم د هغه څخه ګټه اخیستلاي شي. د بېلګې په توګه، که یو نوی ماوس یا کیبورډ کمپیوټر ته وصل شي، نو سیستم ته ډرایور پکاردي چې پوهشی دا آله څه شي ده، خنګه یې معلومات و اخلم، او څه ډولې و کاروم، که ډرایور موجود نه وي، هغه آله به یا کارنه کوي یا به یې فعالیت نامووي.

دا اسانтиيا برابرولي چې کاروونکي و کولاي شي ډرایورونه نصب (install) کړي، تازه (update) کړي، یا حذف (uninstall) کړي. کله چې نوی هارډویر پېژندل شي، نو سیستم هغه کوي چې ډرایور ورته و مومي، او که و یې نه مومي، یا به کاروونکي ته خبر ورکړي. کاروونکي کولاي شي له Manager څخه ډرایورونه و لټوي، موجوده ډرایورونه اپډیټ کړي یا زړو ډرایورونه بېرته را و ګرئي (roll back) دا د ستونزو حل او فالتو وسیلو د له منځه ورلولپاره یو همه وسیله ده.

د Device Manager یو بل مهم کار دادی چې د هارډویر او Operating System ترمنځ اړیکه جوړه کړي. یعنې دا یقیني کوي چې فزیکي آله د سیستم له خوا و پېژندل شي، او دواړه (هارډویر او سافتويير) یو بل و پېژنۍ، یو بل ته غوبه و نیسي، او یو له بله معلومات واخلي Operating System خو یو مجازي سیستم دی، هغه یوازي هغه و سایل پېژنۍ چې ډرایور ولري. له همدي امله، د Device Manager له لارې سیستم پوهېږي چې د آله څه کار کوي، خه اړتیاوې لري، او خنګه باید ورسره تعامل وشي. دا تعامل د USB کنټرولر و نو، سکرین، تچ پېله، سنسر و نو، یانورو و سیلو سره وړي.

سرې په پر دې، Device Manager دا هم نبیي چې کومه وسیله سمه ده، کومه غلطې لري، کومې ته ډرایور پکاردي، او کومه وسایل معطله ده. کله چې کوم آله په بنه توګه کارنه کوي، دا وسیله به په ژېړه نښه وړي، یا به د همدي نبیي له لارې

خبر در کپی چې کارونو نکی پوهشی. د ستونزو د حل لپاره، او همدا وجهه د چې دا د تامتصاصینو، د کمپیوټر د ترمیم کوونکو، او مسلکي کارونو نکو لپاره یو ضروري افشار گنل کېږي.

Audio inputs and outputs

د اهله برخه ده چې د کمپیوټر د بېغ و سایل پکي شامل وي، لکه مايکروfon او سپیکرون، او د لته د دوي ډرایورونه هم بنوول کېږي، APOs Audio Processing Objects يا د غبرد پروسس ځانګړي برخې د چې د کيفيت بنه کولو، فلتېر کولو

يا نورو غږيزو کارونو لپاره کاربېري، Battery معمولاً د کمپیوټر بطيري اړونده و سایل او ډرایور نسيې، Bluetooth برخه د بېسيم ارتباټ و سایل نسيې، Cameras نورو وصل شويو کامرو ته اشاره کوي، Computer برخه د سیستم د عام ډول يا میکانیزم بنوونه کوي.

Dell Instrumentation

دا هغه ځانګړي و سایل نسيې چې د Dell شرکت لپتاپ يا سیستم سره تراولري، Disk drives برخه د کمپیوټر حافظه يا هارډ ډيسک نسيې، Display adapter هغه برخه ده چې د کمپیوټر ګرافيك يا ویديو کارت ډرایورونه پکښې شامل دي. د ډرایورونه دې لپاره کاربېري چې ستاسي سکرين ته بنوول کېدونکي عکسونه، ویديو ګانې، انیمیشنونه، او د لوبو ګرافيك څیزونه صحیح او په مؤثر ډول سره خرگند شي، که تاسود Intel، AMD يا NVIDIA ګرافيك کارت ولري، نو دا به دلته بنکاري، د Display adapter له لارې تاسو کولای شئ ډرایورونه تازه کړئ، يا يې ستونزې تشخيص کړئ که چېري سکرين تور شي، فريزشي، يا غلطې و کړي، دا برخه د لوبو جورونکو، ګرافيك ډيزاينرانو او هر چا لپاره ډېره مهمه ده چې د بنې بنکارندوبي اړتیاوې ولري، Firmware هغه برخه ده چې د کمپیوټر د سایل داخلي نرم افزارونه يا پروګرامونه نسيې. د انرم افزارونه د هارډ ويرۍ و سایلوا اصلې کارونو ته لاره هواروی، مثلاً UEFI يا BIOS هم د Firmware یوه برخه ده، او دا دا یقيني کوي چې د کمپیوټر هارډ ويرونه سم فعالیت و کړي، له هغې مخکې چې

ډرایور خه شې دی او خنګه کار کوي
ډرایور یو خاص ډول پروګرام دی چې د هارډ وير و سیلو (لکه پر تیر، ماوس، کیبورډ، ګرافیک کارت، ساونډ کارت او نور) او د عملیاتي سیستم (Operating System) ته منځ د ترجمان یا زيارو نکي په توګه عمل کوي. دا پروګرام هارډ وير ته دا ورنېسي چې خنګه باید د OS له خواور کول شوي امنونه و پېژني او اجرا کړي.

ډرایور یو Low-level ټیټ سطحد پروګرام دی چې مستقیم له هارډ وير سره تعامل کوي. دا پدې معنا ده چې دا پروګرام د هارډ وير دنه تخنیکي عملیاتو ته لاسرسی لري او کولی شي هغه په داسې طریقه کتمول کړي چې Operating System پېټه شي کولی پر ته له ډرایوره. کله چې ته یو HP پر تیر کمپیوټر سره مبنیو، نو کمپیوټر بايد پوهشی چې دا خه و سیله ده، شه ډول امنونه قبلو، شه ډول هاټا چاپ کوي، او خنګه چاپ امر پای ته رسوی. دا ت قول کارونه ډرایور ته سره کوي. ډرایورونه اکثره وخت په C++ او ټبوبو کي لیکل کېږي، خکه چې دا ژې سیستم ته نېډې دی او د memory او hardware access په بشپړ کتمول لري. ځینې وختونه د ډرایور ځینې پرخې د اسېمبلي ژېږ (Assembly Language) په مرسته هم لیکل کېږي، چې نور هم په ټیټ سطحد لاسرسی و سیستم ته پیدا کوي.

که د HP Printer Driver مثال واخلو، نو دا یو داسې ډرایور دی چې Windows ټبوبو په کارولو سره جوړ شووی دي، او داد Universal Print Class Driver (Printer Driver Model (WDM)) په لارې کار کوي. دا ډرایور د USB يا Wi-Fi له لارې چاپګر ته لاسرسی print job management، status updates، paper settings، ink level monitoring، او اړجا کوي. مثلاً: کله چې یو کارونو کي غواړي یو فایل یا سند چاپ کړي، مثلاً یو Word فایل، نو هغه د پرنټ کولو اړور کوي. دا امل لو مری Operating System ته وړخې، او هلته د سیستم له لارې و یو مخصوص ډرایور ته استول کېږي. ډرایور یا دا معلومات په داسې پېټه یا فارماتکې بدلوی چې پر تیرې پېټه درک کولای شي.

وروسته له دې، ډرایور دغه معلومات یا هاټا د Wi-Fi، USB، یا کوم بل اتېرنسیس له لارې پر تیر ته لېږي. پر تیر دا هاټا لو ستلای شي، او کارپیلو؛ یعنې سند چاپو. که د چاپ پر مهال کومه ستونزې پښې شي، لکه کاغذ ختم یا رنګ کم شي، ډرایور دا ستونزې یېرته Operating System ته را لېږي، او کارونو نکي ته خبرداري ورکوي.

يا کوم بل عملیاتي سیستم شروع شي. دا برخه معمولاً په تغیر خوړونکي وي، خو کله ناکله اړتیا پېښېږي چې د کمپیوټر يا لپتاپ BIOS تازه شي، نو دا همدله خرگند کېږي. که د و سیلو Firmware خراب وي یا زور وي، نو بنايی سیستم په سمه توګه کارونه کړي، (Human Interface Devices (HID) هغه و سایل د چې کارونو نکي له کمپیوټر سره مستقیم تعامل کوي. دا و سایل معمولاً د انسان له حرکات یا فشار سره غږ ګون نسيې، لکه: کیبورډ، ماوس، تچ پېټه، ګېم کنټرولر وونه، يا حتی ځینې سنسرونه، دا و سایل د HID ډرایورونه لارې کار کوي، او که دا ډرایورونه خراب شي، نو کیبورډ یا ماوس به

کارونه کړي، دا برخه د هغو و سایلو پیژندنه کوي چې د انسان د لاس یا بدنه سره فزيکي اړيکه لري، او له هغې لاري معلومات کمپيوټر ته لېږل کېږي، Keyboards برخه د کمپيوټر کېبورډ نبیي او Mice and other pointing devices برخه d Mouse او نورو اشاره وي و سایلو لپاره ده. Monitors برخه د سکرینونو ډرایورونه نبیي، Network adapters د اتېرنیټ یا ایرلیس کارتونه نبیي.

Printers

دا برخه چاپګرونه نبیي، Processors د کمپيوټر مرکزي پروسس واحدونه نبیي، Software devices هغه و سایل د چې Sensors د سافټوئر له لاري تنظيم شوي وي، Software هغه برخې د چې د تودو خې یا حرکت احساس کولاي سی،

Update driver	هغه فرعې برخې نبیي چې د سیستم د نورو و سایلو لپاره components
Disable device	ضروري وي، Sound, video and game controllers دا برخه د ضروري
Uninstall device	کمپيوټر هغو ډرایورونو ته ځانګړې شوې ده چې د غړ، ويډيو، اود لوبو و سایلو لپاره کارول کېږي، په دې کې شامل دي د کمپيوټر اصلې یا داخلې د غړ چېپ، د بېغ کارتونه، د ويډيو غږښ واسطې، او هر هغه و سایل چې د غړ تولید یا اخيستلو سره کارلري. که تاسو Headset،
Scan for hardware changes	
Properties	

يا Game Controller وصل کړي وي، دا ټول به پدې برخه کې نسکاري. که غړنې وي یا خراب وي، باید وکړي چې ډرایورې سمنصب شوي دي کنه. همدا راز که یو کاروونکي غواړي د غړ کارت ډرایور تازه یا Uninstall کړي، هملته یې ترسه کولاي شي، Storage controllers د کمپيوټر د حافظې اداره کونکي و سایل دي. دا سایل د هاره ډرایو، SSD، او نور د ذخیره کولو و سایل سره د اړيکې مدیریت کوي. د Storage Controllers ډرایورونه دا یقیني کوي چې د کمپيوټر حافظه په سمه توګه و کارول شي، او سیستم ورته لاسرسی ولري. دا برخه د هغه چېپ یا کنترو لرونو لپاره ده چې د حافظې د ارتباط مدیریت کوي لکه IDE SATA یا NVMe کنترو لرونه. که چېرې ډرایورونه سمنه وي نصب شوي، نو هاره ډرایوبه ونه پېژندل شي یا به یې فعالیت سست وي، System devices د سیستم داخلې او بنستیز و سایل نبیي، کنترو لرونه نبیي، او USB Universal Serial Bus controllers د USB Connector Managers د USB مبنلونکو مدیریت کوي. دا ټول و سایل یوځای د Device Manager تر چتر لاندې د بنه مدیریت لپاره تنظيم شوي دي.

کله چې موبډپريوه آله راسته کلیک و کړو، نولومړۍ انتخاب چې نسکاري هغه Update driver دی. دا انتخاب موبډتہ دا اساتیارا کوي چې د آلې ډرایورونو یا تازه کړو. ډرایور خو یو مهمن سافټوئر دی چې د هاره ویر او Operating System تر منځ اړيکه جوړوي، او ختنو ختنې تازه کول ضروري وي ترڅو آله نوې تکنالوژۍ سره همغږې پاتې شي، یا که ستونزه لري حل شي. کله چې دا انتخاب و کاروو، Windows موبډتہ دوډه لاري و پراندې کوي، یوه دا چې په آنلائين ډول د اتېرنیټ له لاري ډرایورونو پېښه ولټوو، او بله دا چې موبډ ډرایور فایل له خپل کمپيوټر خخه انتخاب کړو.

دوهم انتخاب Disable device دی. دا انتخاب دې لپاره دی چې که موبډ و غواړو یوه آله موقتي غيرفعال کړو نو دا کارت سره کولاي شو. دا به آله له سیستم خخه غيرفعاليه کړي خو حذف به یې نه کړي، یعنې آله به لا هم موجوده وي خو کارنه کوي. دا هغه وخت ګټورو وي چې یوه آله ستونزه پیدا کړي یا سیستم سست کړي او موبډ و غواړو چې ازموينه و کړو یا یې موقتي بنده کړو.

درېیم انتخاب Uninstall device دی. دا انتخاب آله له سیستم خخه بشپړه حذفوی. یعنې ډرایور او آله به د Device Manager له لستنډ پاکه شي. دا کاره هغه وخت دې کارول کېږي کله چې یوه آله درست کارنه کوي، یا موبډ و غواړو ډرایور نصب کړو او زور له منځه یوسو. البته کله چې سیستم بیا ریست شي، که د آله له سره و پېژندل شي، نو Windows هڅه کوي ډرایور پېرته نصب کړي.

بل انتخاب دی. دا هغه انتخاب دی چې کله موبې یوه نوی آله سیستم ته وصل کړو یا یو ډرایور نصب کړو او نه بنکارېږي، نو دا انتخاب کولی شي چې سیستم ته ووايی چې له سره وسايل و پلټي او نوی آلې و پېژني. دا د هارډویر د بدلونو نو لپاره سکن ترسره کوي او هغه آلې چې تازه اضافه شوي یا مخکې پېژندل شوې نه وې، بنېي یې.

اخيرني برخه Properties ده. دا تر ټولو مهمه برخه ده حکه دلته موبې کولاي شو د آلې ټول تخنيکي معلومات و ګورو. پکې شامل دي ډرایور نسخه، د جو پونکي نوم، د آلې حالت، ستونزې، پیغامونه، منابع، او نور جزئيات. همدا رازله همدي ځایه موبې کولاي شو ډرایور تازه کړو، رول یېک کړو، یا وڅېرو چې آیا دا آله درست کار کوي او کنه.

Menu Bar

په Device Manager کې د پورته خوا مينو بار (Menu Bar) خلور مهم برخې لري: Help، View، Action، File. دا مينو ګانې د کاروونکي لپاره اساتياوې برابوري ترڅو مختلف هارډویر و ګوري، کنټرول کړي، یا ستونزې حل کړي.

File

مینو د Device Manager یوه ساده برخه ده چې معمولاً یوازې یو یادو هه انتخابونه لري. عموماً پکې "Exit" شامل وي چې له دې لارې کاروونکي کولی شي Device Manager بند کړي. که خه هم File مینو دومره پراخ امکانات نه لري، خو دا د نورو مايكروسافت پروګرامونو غوندې د یو معیار برخه ده.

Action

مینو د Device Manager اصلې او مهمه برخه ده. له دې مینو نه کاروونکي کولی شي نوی هارډویر د سیستم سره وصل کړي، په مانا چې که یو نوی فزيکي و سيله وصل شوې وي، دلته یې Scan کولی شي. همدا راز دلته کولی شئ یو خاص و سيله انتخاب کړئ او د هغې لپاره ډرایور Update کړئ، یا یې Uninstall کړئ. دا مینو د هر ډيو ايس لپاره خاص عملونه ترسره کوي تقريباً هغه راسته کليک ته ورته کوم چې مخکي تير سو، او د هارډویر تنظيم لپاره پر مهم رول لري.

View

مینو د کاروونکي لپاره دا امکان برابوري چې خنګه معلومات و بنېي یا یې تنظيم کړي. دلته کولی شئ انتخاب کړئ چې پت شوي یا غير فعاله (hidden or inactive) و ساييل هم بنکاره شي. همدا راز کولی شئ هارډویر و ګوري د سرچينو، د کنكشن ډول، یا د وسيلي ډول له مخې تنظيم یا ترتيب کړئ. دا اساتياوې د کاروونکي سره مرسته کوي چې ژر خپل مطلوب هارډویر و مومي.

Help

مینو د هغو کاروونکو لپاره کټوره ده چې غواړي د Device Manager یا د هارډویر ستونزو په اړه نور معلومات ترلاسه کړي.

Network Connections

هغه برخه ده چې له هغې لارې تاسو کولی شئ خپل اتېرنېټ یا شبکې سره تړلي تنظيمات و ګوري او کنټرول کړئ. دلته به تاسو Wi-Fi، Ethernet یا Virtual شبکې و مومي. تاسو کولی شئ شبکې فعال یا غير فعال کړئ، IP تنظيم کړئ، او د ستونزو حل لپاره Network Troubleshooter و کاروئ. دا برخه د هغو کسانو لپاره پر همه مده چې غواړي خپل اتېرنېټ کنټرول کړي یا د شبکې ستونزې حل کړي، دا برخه په سیستم نیټووک کې په تفصیل سره بیان شویده.

Disk Management

Windows Operating System د Disk Management یوه مهمه او بنستېزه و سيله ده چې د کمپیوټر د ذخیره سازو و ساييلو لکه هارډيسلک، SSD یا USB ډرایور د تنظيم او مدیریت لپاره کارول کېږي. دا وسيلي د کاروونکي لپاره دا اساتياوې برابوري چې خپل هارډ ډرایورونه، پارتيشنونه، د هغوي د فايل سیستم، ظرفیت، او د هغوي روغتیا (status) و ګوري او تنظيم کړي. دا له هغو افزارو خخه ده چې هر مسلکي یا تخنيکي کاروونکي بايد پرې بلدتیا ولري، حکه دا د سیستم د

ذخیره فضاد بنه تنظیم، دبرخود و پسلو، یا بایا تنظیمو لوپاره چپره مهمه ده. دلاری کاروونکی Disk Management کولی شی پارتیشنونه جوره کپری، حذف بی کپری، پراخ کپری، کمپریس بی کپری، فایل سیستمونه بدل کپری، او هیسکونه format initialize کپری.

شو مختلف د ډرایونو ډولونه

Simple Volume : یوه عادي، یوازنی برخده چې په یوه فزیکي ډرایو کپری جوره پېږي. دا پې عام استعمالیوري او معمولاً د شخصي کمپیوټر لپاره کافې وي. دانه د نورو ډرایونو سره یو خاڅي شوې وي او نه اضافي خونديتوب یا سرعته رکوي. یعنې، که هماغه ډرایو خراب شي، معلومات بهمنځه لارې شي.

Spanned Volume : دا معناري چې یو volume دوه یا زیاتو ډرایونو یا partitions خنخه جوره شوې وي. دا د خاڅي د زیاتولو لپاره کارپېږي. یعنې که یو هاره ډرایونیسکگړی خاڅي ولري، او بل هاره ډرایو هېڅو خاڅي ولري، تاسو کولای شئ Spanned Volume جوړ کړئ چې دواوه سره یو خاڅي شي. خودا هیڅ اضافي سرعت یا خونديتوب نه رکوي. که یوه ډرایو خراب شي، ټول معلومات له منځه ئې.

Striped Volume : یا 0 RAID دې لپاره دې چې سرعته لوره کپری. معلومات په خود ډرایونو کپری په نوبت سره ویشل کپری، نولیکل یا لوستل ډېرژر کپری. دا د High-Speed Gaming، Video Editing Storage لپاره کارپېږي. خودا هیڅ ټول یکاپ پا خونديتوب نه لري. که یوه ډرایو خراب شي، ټول معلومات له منځه ئې.

Mirrored Volume : یا 1 RAID د معلوماتو د خونديتوب لپاره کارپېږي. ټول معلومات په دوو ډرایونو کپری عیناً کاپي کپری. که یوه ډرایو خراب شي، بل ډرایو هماغه معلومات لري. دا ډاډ ورکوي چې معلومات له لاسنه وڅي. خو خاڅي بهنيم شي، یعنې که تاسو دوه اترابايته ډرایوه ولري، یواخې اترابايته خاڅي بهدرته شته وي.

RAID (Redundant Array of Independent Disks) RAID یو عمومي اصطلاح ده چې د خودله دیتا ذخیره کولو سیستمونه تعريفوي، لکه 0, RAID 1, RAID 5, RAID 10 هدف دادی چې یا خوده دیتا خونديتوب یقیني کپری یا د سیستم کارکردګی لوره کپری، یا هم دواوه. چې RAID ډولونه اضافي ډرایونو ته اړتیا لري، او د معلوماتو د له لاسنه تګ مخنه نیسي، حتی که یو یا خو ډرایونو خراب هم شي.

Volume هغه برخې ته ویل کېږي چې له یوه فزیکي هاره یسکنه جلا شوې وي او کاروونکی کولی شی پرې فایلونه ذخیره کپری. هر Volume معمولاً یو letter لکه : C یا D او د کاروونکی لخوا د فایلونو لپاره کارول کېږي. دا پارتیشنونه یا volume ونه هغه ځایونه دی چې زموږ د فایلونو، سندنو، ویدیو ګانو، او نورو معلوماتو لپاره کارپېږي. په Disk Management کې د volume کې دا ډول ده هاره یسکد کارولو حالت بنه تشریح کوي او کاروونکی کولی شی وويني چې کومه برخه یې د سیستم د فایلونو لپاره کارپېږي او کومه برخه یې ازاده ده.

Layout د هر Volume بنه بنيي چې دا Simple دی، یا Spanned، RAID یا Mirrored، Striped په دغه هاره یسک کې یو مستقل پارتیشن دی. دا ترتیلو عام layout دی، او له همدي امله موږ دلته ټول پارتیشنونه Simple وینو، ځکه دوی ټول دیو واحد ډیسک برخه دی او څلواک جوره شوي دي.

Type دا بنيي چې Basic ډول دی که Dynamic Basic Volume ساده ډیسکونه هغه دی چې عموماً کورنیو کاروونکو لپاره کارپېږي او ساده پارتیشنونه لري. دا ډول ډیسکونه یوازې primary، extended، logical پارتیشنونه لري، Dynamic ډیسکونه بیا د مسلکي کاروونکو یا سرورونو لپاره کارپېږي او پکې څو هاره یسکونه یو خاڅي کارپېږي. دلته ټول پارتیشنونه Basic دی، چې دا خرگندوي چې دا کمپیوټر د ذخیرې د ساتلو ترتیبات لري.

File System بنيي چې کوم ډول فایل سیستم پر volume نصب دي، لکه (New Technology File System) (exFAT, FAT32, NTFS) ټرتیلو عام فایل سیستم دی چې د لخوا کارول کېږي. دا سیستم پرمختللي فیچرونه لري لکه د فایل فریمیشن (Permissions, like read and write Setting, Transparent Encryption)، کوتا تاکل (Quotas) او د فایلونو بیا رغونه. دلته ټول NTFS ډول فایل سیستم لري، چې دا بنيي چې دا ډیسکونه د Windows لپاره مناسب تنظیم شوي دي.

Status د هر Volume رو غتیا یا حالت بنيي، چې دا "Healthy" دی یا کومه بله ستونزه لري ("C:"). دا بنيي چې دا پارتیشن د سیستم فایلونه لري او په سمه توګه کار کوي. که کومه برخه "Failed" یا "Offline" بنکارپدہ، دا به د ستونزې یا تخنیکي خرابي نښه وي. دلته ټول پارتیشنونه "Healthy" دی، یعنې ټول ډیسکونه سم کار کوي او ستونزه پکې نشتہ.

دا بنيي چي دا Capacity تول تال خو Volume فضالري. مثلاً، د "Healthy (OS)" پارييشن ظرفيت 197.74 GB د، Capacity چي داد سيسitem لپاره استعماليري، Capacity د چي پوه شو هر پارييشن خومره فضا نيوولي ده، او دا زموږ د ذخیره وي ديسک په تنظيم کې مرسته کوي.

Free Space بنيي چي هر پارييشن کې خومره ئاي ازاد د. دلته موږ گورو چي يوازې 9.34 GB د پارييشن کې ازاد د، چي يعني دا برخه ډېره ډکده او بنايي سيسitem ورو شي يا ستونزه جوره کري. دا معلومات کارونونکي ته دا اسانتيا ورکوي چي پوه شي چي کومه برخه باید پاکه يا پراخه شي.

فایل ډولونه NTFS ، Fat32 او exFAT

Microsoft د "New Technology File System" NTFS يا له

خواجورشوي يو پرمختللي فایل سیستم دی چي د یندوز عصری عملیاتي سیستمونه یې کارووي. دا فایل سیستم د معلومات اتود خوندي کولو لپاره ډېر مختللي امکانات لري. له NTFS سرتاسو کولاي شئي چي فایلونه کوه یا انکريپت کري، فایلونو ته جلا جازه ليکونه ورکړي. او د خرايو پر مهاله د فایلونو یې کاپ واخلي، دا سیستم د لویو فایلونو او لویو د رايونو ملاتر کوي او د امنيت، ثبات، او فعالیت له مخې ډېر پاوري بلکېږي.

FAT32 Microsoft د یو خوانی فایل سیستم دی چي د له خواه ساده د رايونو لپاره جور شوي د. دا فایل سیستم تر ډېره د USB فلاشونو، SSD، کارهونو، او پخوانيو کمپيوټرونو لپاره کارول کېده FAT32. یوازې تر ۴ ګيګابايته پوري د فایلونو ملاتر کوي او تر ۲ تير باييمه پوري د رايونه ډېر جو پداي شي. د دې فایل سیستم بنې والي دادي چي ډېری زاړه وسایل لکه، Smart TVs، د آټو ستمريو سیستمونه، او غير ويندوز سیستمونه هم دا پېژني، خود ستر او عصری معلومات لپاره مناسب نه ده.

exFAT "Extended File Allocation Table" د یو فایل سیستم دی چي د FAT32 او NTFS تر منځ جو پشوي د، يعني دا راه بشه خانګړي او لري، دا فایل شوي چي د USB يا خارجي رايونو لپاره هم یو پرمختللي حل وي، څکنه یوازې دا له FAT32 نه لوی فایلونه ساتلالي شي، Mac، Windows، لکم، او ځینو لينکس د یستربیشنونو کې هېپنډل کېږي. دا فایل سیستم ساده د، نه اضافي امنيتی امکانات لري، نه فایل انکريپشن لري، خو فایلونه پکي د ډېرژر او اسانه اتقلابې.

Free % دا بنيي چي د هر Volume خو فيصده ازاده فضالري. دا يو چېک ليد وراندي کوي چي له مخې یې معلوم مولاي شو چي کومه برخه ډېر ډکده. دلته موږ گورو چي یواحې 5% فضاد OS په پارييشن کې ازاده ده، چي دا بنيي دا پارييشن باید يا پاک شي يا پراخ کړل شي. بر عکس، د 250 MB پارييشن 100% ازاد د، او دا د system reserved برخه ده. ستاسي د کمپيوټر د یسک کيداسي چي مختلف معلومات وراندي کري، ځکه دا په استعمالوونکو پوري اړه لري چي ډیسک بې خومره ده، خومره دا تايمې په واليمونو يا هر ايونو کي اينسي ده او داسي نور.

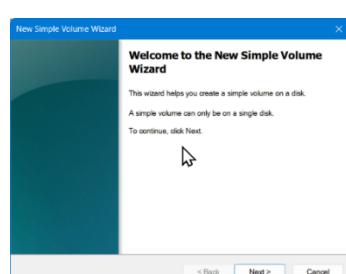
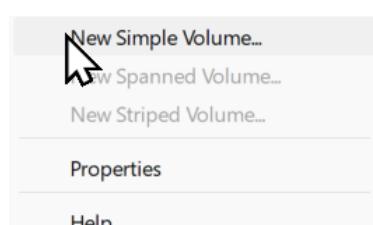
په پاڼي کې، Disk0 د فريکي هاره ډیسک نښه ده چي تول دا پارييشنونه پري جو پشوي د. دا بنيي چي تول معلومات یوازې پريوه فريکي ډیسک خاي پر خاي شوي د، او دا ډیسک تول تال 238.35 GB ده لارې ظرفيت لري. کارونونکي دلته کولي شي د Disk Management د خپل ډیسک معلومات و خپري، پارييشنونه حذف یا نوي کري، یا د هغوي ترتيب بدل کري. دا وسيلي د کمپيوټر د ذخیره ساز برخه منظمه ساتي او د هاره وير او سافتويير تر منځ اړي که هم فعاله ساتي.

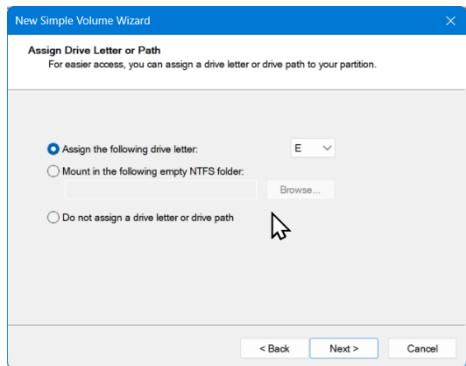
دنوي واليم يا درايو جوړول:

دنوي Volume جو پولو لپاره باید اول Disk Management ته ولار شو. دا کار په دې ډول ترسره کېږي چي Start Menu ته ولار شو (يا شارکت و هو یا پر Win+X My Computer) باندۍ راسته کليک و کړو او Manage کليک کړو و راسته په Computer Management کي د باندۍ کليک و کړو) هلتنه په Disk Management کي د

"Create and format hard disk partitions" دا انتخاب کړو. چي کله ويندوز دا وسيلي پرائيزي، نو تول موجود ډیسکونه به پکي بسکاره شي، لکه Disk0، Disk1 او داسي نور. که یو نوي درايو وي، نوبايي پکي Unallocated space بسکاره شي. دا داسي فضا ده چي لا Volume نه ده پري جو پشوي.

په Unallocated space راسته کليک کړو، هلتنه به یو انتخاب وي چي لیکلې به یې وي. "New Simple Volume Wizard" دا انتخاب چي و تاکل شي، یو ویزاره، Wizard به خلاص شي چي دا مرحلې پر مخ وری. لوړۍ به له کارونونکي و غواړي چي د نوي اندازه يا ظرفيت مشخص کړي. کارونونکي کولاي شي چي تول Volume Unallocated space انتخاب کړي يا یو مشخص مقدار وليکي. وروسته به دا

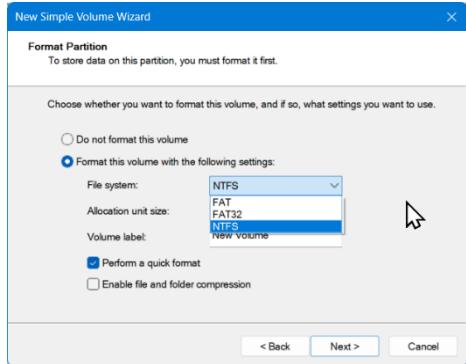

غوبنسته وشی چې Volume ته يو Drive Letter، لکه D، E یا F دا ددې لپاره وي چې سیستم و پیژنې دا Volume کومډرایو دی.

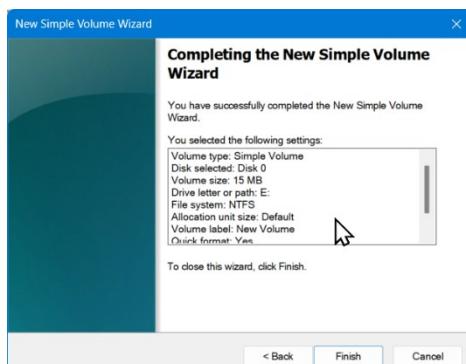
ورپسې مرحله د فایل سیستم تاکلوي. دلته معمولاً exFAT یا NTFS غوره کېږي NTFS. د ویندوز لپاره غوره انتخاب دی، ۷که چې فایلونه انکرپت کولی شي، او د فایل اجازت لیکونه هم پکې ممکن دي. که ډرایف غواړي چې له مک یا نورو و سیلو سره هم و کارول شي، نو انتخاب به غوره وي. دلته کولای شو Volume ته نوم هم ورکړو، لکه "New Volume" د غوره وي.

"Backup" یا "Work Drive", Volume" چې د انوم ورکړل شي، فایلونه به د دې نوم لاندې بنسکاره کېږي.

وروسته له دې ټولو مرحلو، که کاروونکي د "Finish" کلیک کړي، نو ویندوز به دا Volume جوړ کړي، فارمیت به کړي، او چمتو به وي د کار لپاره. دا نوی Volume به او س د This PC یا My Computer برخه شي، او کولای شو هر ډول فایلونه پرې ذخیره کړو، لکه ویدیو، سندونه، عکسونه یا سافټویرونه.

په پاڼي کې دا باید یاد کړو چې د Volume جوړول ډېر مهم دي ۷که چې بې له دې، نوی ډرایو یا نوی ډیسک فضا به د کمپیوټر لخوا ونه پیژنډل شي. دا هم باید و پیژنډو چې د Volume حذف کول به ټول معلومات حذف کړي، نو له دې کاره مخکې باید بیکاپ واخیستل شي. د ډرایو یا ویزیونو ډیسک ډرایفونو لپاره نه، بلکې حتی د زاره ډرایف د بیا و پېش لپاره هم تر سره کېداي شي، ترڅو فایلونه بهتر تنظیم شي یا مختلف هدفونه لپاره بېل بېل ځایونه ولرو.

د Disk Management مینو بار کې (Help, View, Action, File) تنې موجود دی فایل کې خه شي نشته خواکشن کې مهم آفشنونه شته چې هغه د مجازی هاره ډرایونو جوړول او مبنیول دی.

Create VHD دا گزینه کاروونکي ته اجازه ورکوي چې یو نوی مجازي هاره ډرایو جوړ کړي. کله چې ته دا انتخاب غوره کړي، نو یوه کې کې خلاصې پکې ته باید د VHD فایل لپاره ځای، اندازه، او ډیسک فارمیت (VHD یا VHDX) مشخص کړي، د VHD نوی ټکنالوژۍ سره برابر دی او د VHD په پرتلې زیات ظرفیت لري، مثلاً تر 64TB پوري. دغه فایل وروسته دا سې چلنډ لري لکه اصلی هاره ډرایو، او ته کولای شي پکې پارتیشن جوړ کړي، فایلونه ذخیره کړي، او حتی operating system پرې نصب کړي.

Attach VHD دا گزینه د هغه مجازي ډرایونو لپاره ده چې مخکې جوړ شوي وي. که تا مخکې یو VHD فایل جوړ کړي وي، کولای شي د VHD Attach له لارې هغه بېرته Disk Management ته وصل کړي. کله چې ته يو VHD فایل Attach کړي، نو هغه به د یو عادي هاره ډرایو په توګه بنسکاره شي، او ته به وکولای شي پکې فایلونه وساتې یا ترې فایلونه واخلي. دا ځانګړتیا ډېره ګټوره ده کله چې ته د فایلونو بیکاپ ساتې یا مجازي ازمېښتونه کوي.

په دواړو حالتونو کې دا فایلونه په اصل کې یو، vhd یا vhdx فایل وي چې د کمپیوټر د حقیقی درایونو په شان چلنډ کوي، خو فزیکي موجود نه وي. دا فایلونه ته کولای شي وروسته بېرته Detach هم کړي، یعنې مجازي درایو له سیستم نه لري کړي، بې له دې چې معلومات دی له منځه لارې شي.

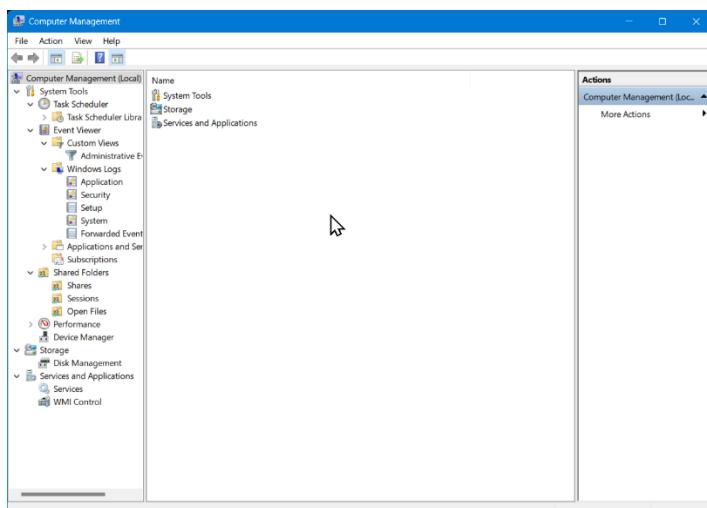
View مینو د کنسول د انټرفیس ظاهري پنه تنظیموي. د لته ته کولای شي وبنایې چې کوم معلومات دی بنکاره شي او خنګه دې بنکاره شي. ته کولای شي Graphical View یا Disk List یا Top مینو کي، یا د طریقه بدله کړي. که ته غواړي ټول ډیسکونه د جدول بنه کې ووينې، نوله View مینو نه به Disk List انتخاب کړي. که ته د پارټیشنونو وضعیت د ګراف په بنه کې خوبنوې، نو Graphical View انتخاب به وکاروې. همدا راز، له دې مینو نه ته کولای شي چې د Refresh په انتخاب سره نوې بدلونو نه وبنایې، یا که اړتیا وي د Hidden Devices بنکارندوی هم پکې فعاله کړي.

Help مینو هغه ځای دی چیرې چې ته د Disk Management یا د دې اړوند نورو توکو مرستې او لارښونې پیدا کولای شي، که ته نوی کاروونکي یې او غواړي پوهشې چې یو پارټیشن خنګه جوړ شي یا volume څه شي وي، نو Help مینو درته بنسټېز معلومات او رسمي لارښونه وړاندې کوي. د لته همدا راز د Microsoft ملاتړو وېب سایټونو سره لینکونه وي چې ته یې کولای شي له لارې نورژور معلومات ترلاسه کړي.

Computer Management

يو له مهمو او جامع سیستمی وسیلو څخه دی چې د Windows عملیاتي سیستم سره یو ځای وړاندې کېږي. دا یوه اداره کوونکې کړکي ده چې له لارې یې کاروونکي کولی شي د خپل کمپیوټر ټول مهمن سیستمی منابع، وسايل، خدمتونه، ذخیره سازني، کارکوونکي، درایورونه، اونور مدیریتي عملیات تر کنټرول لاندې راولي. دا وسیله ځانګړې ده ځکه چې د سیستم

مختلفې برخې، لکه هاره ډرایو، خدمتونه، د پېښوشت، او د وسايلو مدیر ټول په یوه ځای کې تنظیمېږي. د دې هدف دادی چې مدیریت اسانه کړي او تخنیکي کاروونکو ته دا توان ورکړي چې په یو مرکز کې له ډپرو برخو سره کاروکړي. په Computer Management کړکي کې تر ټولو مهمه برخه System Tools ده.

System Tools

دا برخه ځان ته یو شمېر فرعې وسايل لري لکه Shared，Device Manager، Event Viewer

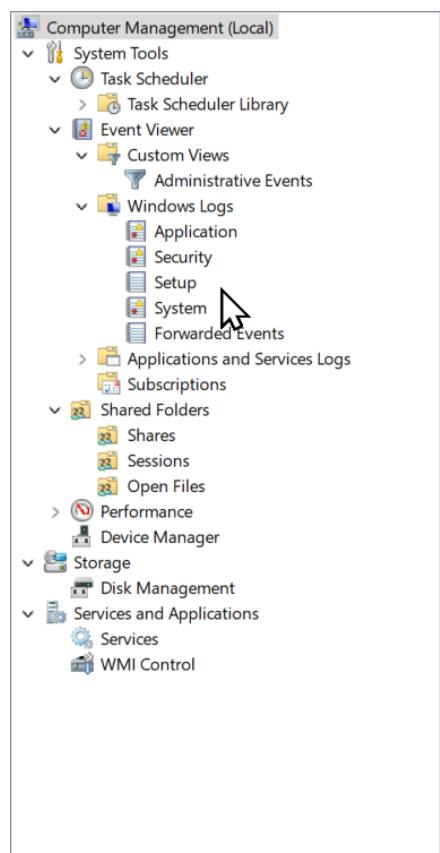
Task Scheduler او Performance Folders، Event Viewer، د له لارې ته کولای شي د کمپیوټر فعالیتونو، تپروتنو، او امنیتی پېښوشت و ګوري—Device Manager—هم د لته د سیستم ټولو نصب شویو وسايلو لیست برابروي او دا چاره اسانه کوي چې درایورونه ولټول شي یا ستونزې حل شي.

د اپليکیشن لانګونه هغه پېښې بنېي چې د مختلفو پروګرامونو لخوا تولید شوې وي. د امنیت لاغ د ټولو هغو هڅو ثبتونه لري چې د کمپیوټر خوندي ټوب اغېز منوي، لکه د نو تلو هڅي. د سیټاپ لاغ د سیستم د انسټالیشن او اپډیټ پېښې بنېي. سیستم لانګونه بیا د سیستم د اجزاوو لخوا را پور شوې ستونزې یا فعالیتونه بنېي، او فاروا ره شوې ایو پنټونه هغه دی چې له نورو کمپیوټرونورا انتقال شوي وي.

د اپلیکیشن او سرویس لایکونه یوه بله برخه ده چې پکنې د مختلفو شرکتونو لکه Dell، Intel، او نورو پروگرامونو لخواراپورشوي پینې شتېږي. همدا راز، سبسكراپشنز برخه کاروونکو ته دا اسانتیا ورکو چې له نورو کمپیوټرونو خخه پینې را انتقال کړي، دا خانګرنه ډپره ګټوره ده که خوک غواړي چې یو مرکزي سیستم د تولو پینو لپاره ولري.

د کمپیوټر منځ چې شریکه شوی فولډرونه دی. پدې برخه کې کاروونکي کولای شي د شبکې له لارې شریکه شوی فولډرونه و ګورۍ، مدیریت یې کړي، یا نوې شریکه جوړ کړي. دلته د Shares برخه بنيې چې کوم فولډرونه شریکه شوی دی. Sessions برخه بنيې چې کوم کاروونکي دا شریکه شوی فولډرونه کاروی. او د Open Files برخه بنيې چې کوم فایلونه فعاله دی او خوک پړې کار کوي.

د Performance برخه د سیستم د فعالیت او منابعو خارنه کوي. پدې برخه کې کولای شي د CPU، حافظې، او نورو منابعو مصرف و خاري، دا د هغونه کسانو لپاره ډپره مهمه ده چې غواړي پوهشی سیستم یې خومره مؤثر کار کوي یا کومه برخه بار ډپره لري، په پرفارمنس برخه کې ترقولو لومړي د Monitoring Tools برخه.

د. دا برخه موږ ته دا اسانتیا برابرو چې د سیستم فعالیتونه د ژوندي خارني له لارې تر نظر لاندې و نیسو. دلته Performance Monitor د خارني یو اصلی وسیله ده، چې د سیستم مختلف برخې لکه CPU، حافظه، هارد ډرایو، شبکې او نورې وسائل خاري. دا وسیله کاروونکو ته اجازه ورکو چې خانګري کاونټرونې و تاکې او د هغونه فعالیت له وخت سره تعقیب کړي. دا معلومات په ګرافونو، جدولونو یا عددې ډول سره بنو دل کېږي چې کاروونکي پړې پوهشی سیستم په کوم حالت کې دی.

دو همه مهمه برخه Data Collector Sets ده، چې هدف یې د معلوماتو را تولو او ذخیره کول دي. پدې برخه کې User Defined برخه کاروونکو ته دا اسانتیا ورکو چې د خپلوا پتیاوو له مخې د معلوماتو را تولو خانګري جوړښتونه رامنځته کړي. کاروونکي کولی شي مشخص کړي چې کوم فعالیتونه، کاونټرونې یا وسائل باید و خارل شي او معلومات یې په کومه بهذ ذخیره شي.

په Data Collector Sets کې System برخه هم شامله ده چې پکې د سیستم له خوا جور شوي دوه مهمې برخې شتون لري، او System Diagnostics د سیستم تخيکي حالت خاري، پدې کې داسي معلومات شامل دی چې د ستونزو د تحلیل او حل لپاره ګټوروي، لکه د ډرایور ستونزې، د خدماتو حالت، یاد وسائلو وضعیت، System Performance یا د سیستم د سرچینو کارول خاري، او بنيې چې سیستم خنګه کار کوي، کومه برخه بار زیاته لري، او کاروونکي خهدول کولای شي فعالیت بنه کړي.

یوه بله مهمه برخه ده چې د سیستم د پروسود فعالیت د کره خارني لپاره کار پېږي. دا برخه Event Trace Sessions د سیستم په ژورو برخو کې فعالیتونه خاري او دا ډاډ ورکو چې هر ډول پینې یا ستونزه چې پینې پېږي، د هغې دقیق معلومات ترلاسه شي، Startup Event Trace Sessions یا د سیستم له چالاندې د سره هممها له خارنه پیلو ی، چې پدې سره هغه پینې شتېږي چې سیستم لاتراوسه بشپړ نه دی چالان شوي.

Reports برخه موږ ته دا اسانتیا برابرو چې د راټولو شوو معلومات او خارنو راپورونه و ګورو. پدې برخه کې User Defined راپورونه هغه دی چې کاروونکو خپل لاس جوړ کړي وي، او دا راپورونه د هغونه معلومات پر اساس تولید ډېږي چې کاروونکي یې غوبنټنه کړي وي. دا راپورونه د فعالیت، ستونزو او وړاندیزونو تفصیلی تشريح ورکو ی. د System

راپورونه بیا د سیستم له خواپه او تومات ڈول تولید شوی وی، دا راپورونه د سیستم حالت، فعالیت، خطایگانو او نورو مهمو فکتورونو په اړه معلومات وړاندی کوي.

Storage

دو همه مهمه برخه Storage ده چې پکې یو اساسی وسیله Disk Management ده. دا ئای د هارډ رایونو، پارتیشنونو، والیمونو، او مجازی رایونو مدیریت لپاره کارپې. له همدې ئایه ته کولای شې نوی پارتیشنونه جوړ کړي، موجوده ویشل شوې برخې بېرته یو ئای کړي، یا حتی د VHD جوړول او وصلول ترسره کړي. دا د هارډ رایو د ذخیره سازی د مدیریت یوه بشپړه کړکې، چې د سیستم کارونې ظرفیت او تنظیمات له همدې ئایه کنټرول پېږي.

درېیم مهم عنوان Services and Applications دی. دا برخه کاروونکو ته دا زمینه برابر یو چې د Windows ټول خدمتونه او تطبیقونه و خاری. د Services وسیله له دې ئایه فعاله یا غیر فعاله کېدای شي، مثلاً که تو غواړې یو ئاخانګوی خدمت چې زیات RAM مصرفوی بند کړي، نو دا کارله همدې ئایه ترسره کېږي. دا برخه خاص اهمیت لري ځکه چې ھینې ستونزې لکه کمپیوټر ورو کار کول، یا شبکه نه پېژندل، د خدمتونو له لارې حل کېدای شي.

په کین لور کې د Computer Management یو (Local) نوم بنسکاري، دا ځکه چې تولې چارې یوازې پر ئایي کمپیوټر باندې تطبیقېږي. دا، د معناري چې ته دا کړکې د خپل کمپیوټر لپاره کاروې، نه بل ریموت سیستم لپاره. خو که ته له ھومین سره یو ئای یې، نو کولای شې ریموت کمپیوټرونو هم دلته را اضافه کړي.

په بنسی لور کې د Actions برخه ده چې پکې دوه مهم انتخابونه لیدل کېږي، یو (Local) Computer Management او بل More Actions کله چې ته په (Local) Computer Management کلیک کړي، نو ته کولای شې د دې سره اړوند اقدامات ترسره کړي، لکه نوی اتصال، د مدیریت اجازې بدلو، یا موجوده ترتیبات تجدیدول، هم د لا نورو تخنیکی او پرمختللي انتخابونو لپاره دی، لکه د ریموت سیستم اضافه کولی یاد فایل صادراتو مدیریت.

په تولیزه ڈول Computer Management یوه داسې مهمه وسیله ده چې له لارې یې یو تخنیکی کاروونکی یا مدیر کولای شي خپل ټول سیستم کنټرول کړي، د ستونزو حل و مومي، د سایلولو مدیریت ترسره کړي، د ذخیره سازی، اندازه و ارزوی، خدمتونه تنظیم کړي او د ټول سیستم د اساتیپا لپاره ترتیب و رکړي. دا یو داسې مرکزی وسیله ده چې که یو خوک یې نه زده کړي، نو د Windows ھر ډول تخنیکی کارو رته آسانه کېږي.

په خلاصه ڈول به وو ایو چې دلته خو پروګرامونه دی

Task Scheduler, Event viewer, Performance, Device Manager and Disk Management.

د یو ایس منېجر او ایوینټ ویور همدا سې د یسک منېجمېنټ مو بیان کېل خو دا نور دو به وروسته بیان کېل سی.

Terminal

ھغه ئای دی چې تاسو کولی شئ د قوماندو (commands) له لارې سیستم کنټرول کړي. دا وسیله د PowerShell یا Command Prompt پر بنسټ ده. کاروونکی کولی شي فایلونه ولیکي، حذف کړي، فولډ رونه جوړ کړي یا شبکې ته امرونه ورکړي. دا ئای د پرمختللي کاروونکو لپاره جوړ شوی، او تر ډېرہ د کود، سکریپټونو او اتوماتیک کارونو لپاره کارپې، دا مو پر خپل ئای بیان کړیده.

هډا یو Terminal دی، خود سیستم د مدیر (Administrator) له اجازې سره خلاصېږي. دا د معنا لري چې تاسو کولی شئ لوړ صلاحیت لرونکي قوماندې اجرا کړي، لکه د سیستم فایلونو بدلو، د ډرایور انسټال یا حذف، یا نورو پروګرامونه امر ورکول. دلته باید احتیاط وشي، ځکه چې غلط امر کولی شي سیستم خراب کړي.

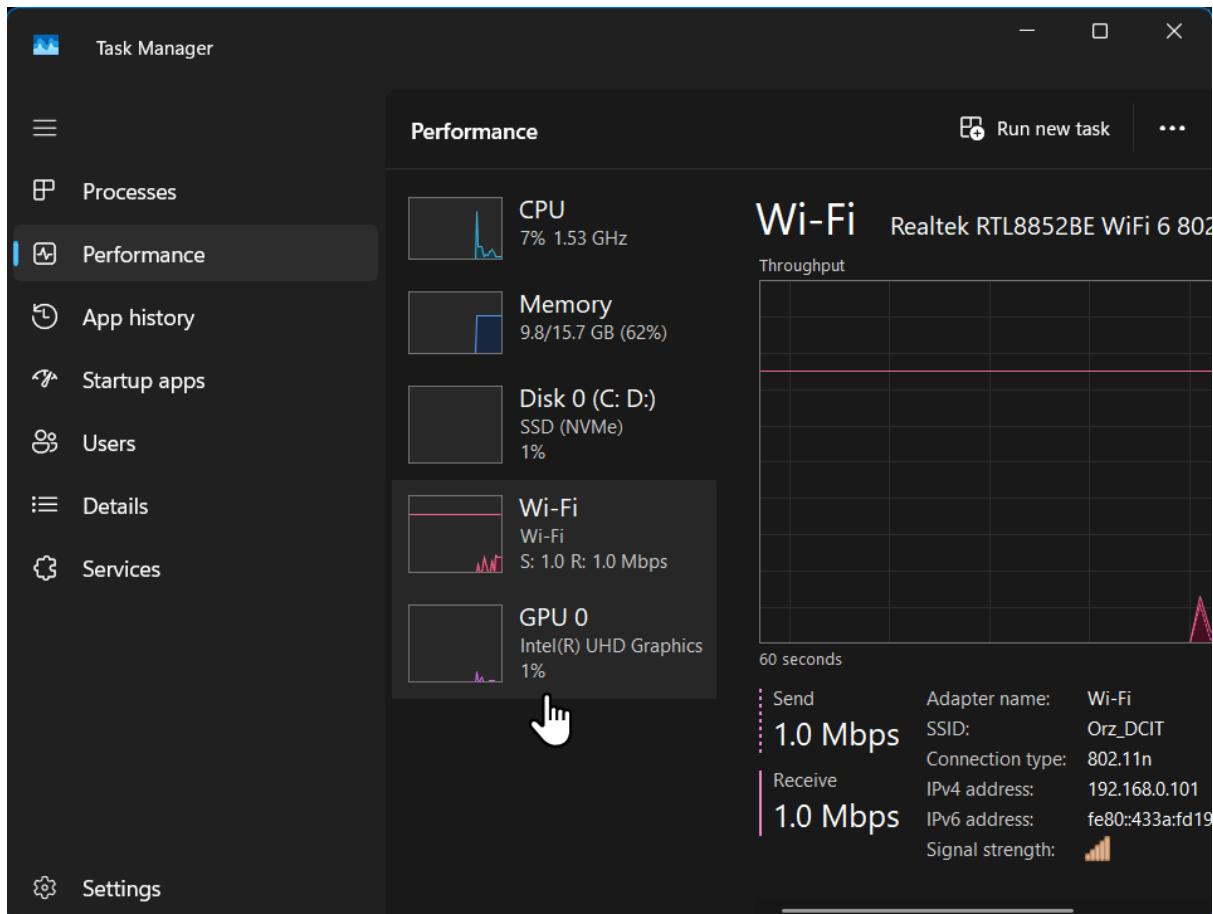
Task Manager

Task Manager یا د دندې مدیریت یو له هغو مهمو وسایلو خخه دی چې د Windows عملیاتي سیستم په دننه کې شتون لري. دا وسیله کاروونکو ته دا اساتیا برابر یو چې د خپل کمپیوټر ټولو روانو پروسو، فعالیتونو، سرچینو او سیستم

کارونې ته دقیق نظر و اچوی. دا د مدیریت و سیله نه یوازې دا چې د سیستم د فعالیت خارنه کوي، بلکې کاروونکو ته دا واک ورکوی چې ھینې ستونزمن یا ھندونی پروسې بندې کړي، د سیستم کچه برابره کړي او د ستونزو حل ته لاره پیدا کړي.

د ټاسک منپجر چالانو!

د ټاسک منپجر (Task Manager) د چالانلو لپاره خو بیلابیلې لارې شته، تر ټولو عامه او چټکه لار د Keyboard Shortcut کارول دي. که ته د خپل کیبورډ خخه Ctrl + Shift + Esc سره یو خای ووهې، نو Task Manager به سمدستي خلاص شي. دا طریقه هېړه گټوره ده کله چې سکرین جام شي یا کوم اپلیکیشن ھواب نه ورکوي. بله مشهوره طریقه دا ده چې ته Ctrl + Alt + Delete ووهې، یا به تا ته یو خاص نیلې رنګه سکرین راشي (دا هلتہ چې تا Dark Theme نه وي فعاله کړي او که هغه فعال وي یا به نو توره صفحه وي) چې پکې خواختیارونه وي، هلتہ به "Task Manager" انتخاب کړي. دا لار هم خوندي ده او د ستونزو پروخت بنې کارکوي. یو بله ساده طریقه دا ده چې ته Taskbar باندې چې بنسکته بسکاري، راسته کلیک وکړي، او هلتہ به یو افشن وي "Task Manager"، له هغې لارې هم خلاصې دلای شي. که ته غواړې چې له شخه یې خلاص کړي، نو Start باندې کلیک وکړه، "Task Manager" وليکه او Enter ورکړه، خلاص به شخه یې کلیک کړه، نو Win + R کلیک کړه، یا taskmgr" وليکه او Enter وو هه. دا طریقه هم هېړه چټکه ده. که ته Power User Menu و کاروې، نو Win + X کلیک کړه، یا به هلتہ PowerShell Command Prompt (cmd) معلوم سی او هغه کلیک کړه. بالآخره، ته کولای شې چې د "Task Manager" له لارې هم خلاص کړي، بس taskmgr یا taskmgr" وليکه او Enter یې کړه. دا هغه طریقې دی چې د اړتیا پروخت زړ Task Manager خلاص کړي او کومې پروسې یا اپلیکیشنونه چې ھواب نه وايي، بندې کړه، یا هم د سیستم فعالیت و خاره.

د Task Manager په داخلې برخه کې لوړۍ او مهمه برخه د Processes .

د تاسک منبجر لومندی برخه : Processes

دا هغه برخه ده چېرتە چې ټولی روانی پروسې، اپلیکیشنونه او د سیستم خدمات بنیوول کېږي. دا برخه د هرې پروسې سره اپوند CPU، Disk، Memory، Network او GPU کارونه بنسی. د ویندوز سیستم په پروسس برخه کې دېر دول، دول پروسیسونه لیدل کېږي چې ځینې یې د سیستم اپوند وي او ځینې بیا د یوزریا کارونکي لخوارانی وي. هر پروسه یوه ځانګړې دنده ترسره کوي، او هر پروسه بايد بنده هم نه شي. د سیستم اپوند پروسیسونه دېر مهم وي او دا پروسیسونه د ویندوز دروان ساتلو، د یوزر امنیت، لაگ ان او سیشن مدیریت، سرویسونو چلولوا او د کمپیوتەر د ثبات لپاره کار کوي. د یېلګې په توګه، همدا رنگه winlogon.exe هغه پروسه ده چې د یوزر د لاگ ان او لاگ آوت لپاره کار کوي، که دا بند شي، نو ویندوز به هنگ (جام) شي. همدا رنگه csrss.exe د ویندوز یوه بنسټیزه پروسه ده چې د یوزر اتھر فیس سره کار لري، او بندېدل یې سیستم له ستونزو سره مخ کوي lsass.exe یوه بله مهمه پروسه ده چې د یوزر امنیت کنټرولوي، لکه د لاغ ان اسناد تاییدوي، او که دا هم بند شي، نو کمپیوتەر به له امنیتی خطر سره مخ شي یا بریستارته اړتیا ولري، smss.exe د سیشن منبجرده او د ویندوز د بوټ پروسه کنټرولوي، که دا بند شي، ویندوز به چالان نه شي services.exe ټول سیستمی سرویسونه اداره کوي لکه د اتھرنیت، پرتم او نور، بندېدل یې د سیستم د فلچ کېد و سبب کېږي svchost.exe کې خو سرویسونه یو ځای چلپېږي پکي لکه د آهي، اپدیت، او فایروال، که بند شي نو ګن سرویسونه به له کاره ولوپېږي. explorer.exe د فایل اکسپلور او یوزر اتھر فیس برخه ده، بندېدل یې تاسکبار، مینو او فایلونه له منځه وړي، که خه هم پېرته چالانېدلای شي، System Idle Process دا کومه ریښتېنې پروسه نه ده بلکې دا بنسی چې دو CPU شو مره فارغه ده، بندېدل یې امکان نه لري، dwm.exe د پیسکتاپ ویندوز مدیریت کوي، لکه ګرافیکي ایفکټونه او بنسکلې کېږي، بندېدل یې ګرافیکي ستونزې رامنځته کوي، taskhostw.exe د پلان شویو تاسکونو او شارتکهوند چلولو لپاره اړین دی، که بند شي، اتوماتیکي کړنې بهود رېږي. دا یونه، بلکه دېر خله خو پروسیسونه وي چې مختلف سرویسونه پکي ګه وي، او بندېدل یې خطر لري. دا ټول پروسیسونه بايد ھیڅکله بند نه شي ځکه د ویندوز سیستم ورباندي چلپېږي. د همدي ې برخې له لارې کارونکي کولای شي پوه شي کوم پروګرام زیاتې سرچینې کاروي او ایا دا اړینه ده چې دا پروسه بند شي که نه. د پروسوبندول کارونکي ته دا واک ورکوي چې خپل سیستم له ستونزو خخه خلاص کېږي او فعالیت یې ګړندي کړي.

خود یوزر اپوند پروسیسونه بیا هغه دی چې کارونکي مستقیم یا غیر مستقیم فعال کړي وي، لکه کله چې یو براوزر، ګډ، یا هر دوی اپلیکیشن خلاص شي، نو د هغې لپاره یوه یا خو پروسیسونه رامنځته کېږي. دا ټول پروسیسونه بندول ضررنه لري، خو بايد پاملننه وشي چې که کارمو په هغه پروګرام کى شروع وي، مخکې له بندولو یې خپل کارونه خوندي او ثبت کړئ. د ېلګې په دوی firefox.exe یا chrome.exe د براوزر پروسیسونه دی، بندېدل یې یو اخي براوزر بندوي. همدا رنگه excel.exe یا word.exe د مايكروسافت آفیس اپوند پروسیسونه دی، چې بندول یې وړد یا اکسل بنده وي، خو سیستم ته هېڅ خطر نه لري. که بند شي، یو اخي ویدیو پلیر بندېږي. یوه ځانګړې پروسه چې پاملننه ورتە پکار ده، هغه explorer.exe ده، چې د ویندوز یوزر اتھر فیس لپاره کار کوي، لکه تاسکبار، فایل اکسپلور او پیستاپ. که دا بند شي، یوزر اتھر فیس به ورک شي، خو پېرته فعالېدلای شي د تاسک منبجر له لارې. که یو کارونکي له یو سافټویر سره ستونزه لري، یا کمپیوتەر جام شوی وي، دا پروسیسونه کولولاي شي چې سافټویر بند شي. دا پروسیسونه د سیستم بنسټیز جو پښت سره تپاو نه لري، نو بندېدل یې ستونزه نه پیدا کوي.

په ویندوز کې ځینې وختونه د اسې پروسیسونه بنکاري چې نومونه یې د سیستم د پروسیسونه سره ورته وي، خودا فېک (fake) یا مشکوک پروسیسونه وي، یعنې مالویر یا وپروسونه. دا پروسیسونه دېر وخت ځان د مشروع پروسیسونو په بنه بنکاره کوي، خو که د دوی د فایل خای \Windows\System32\Windows.exe:نه وي، نو بايد مشکوک وبلل شي. د ېلګې په توګه اصلې پروسه بايد په سیستم فولدر کې وي، خو که دا په بل ځای کې وي، نو کیدا شي دا ویروس وي. همدا رنگه ځینې وخت د svchost.exe په نوم فېک پروسس رائحي، خو که د هغې نوم کې مثلاً صفر عدد و کارول شوی وي.

لکه svch0st.exe، نو دا نبیي چې یو فېک فایل دی. دا ډول پروسیسونه باید د انتی ویروس یا امنیتی سافتپیر له لاری سکان او و څېړل شي. د تاسک منېجر Open File Location فیچر کارولای شو ترڅودا پروسیسونه دقیق و ګورو چې اصلًا له کوم خایه چلېږي. که یو پرسه مشکوکه وي، نو بندول یې لازمي دي، خو مخکې له بندولو باید یوه امنیتی پلتنه یې وشي. ځینې وخت خلک فکر کوي چې هر ټاکسک بايد بند شي، خوداسي نده، ځکه چې دا پرسه د سیستم اصلي برخه ده. یوازې هغه svchost.exe پروسس بندولای شو چې شک پرې وي او پته یې مشکوک وي، لکه که د یو خطرناک سافتپیر له فولبر خنځه چلېږي. له همدي امله تل مشوره دا ده چې هر پرسه له بندولو مخکې و څېړئ، او یوازې هغه بند کړئ چې خطرناک وي یا سیستم ته ضررنه رسوي. او ورپسې ده فرفور مینس برخه ده.

د تاسک منېجر دویمه برخه Performance

په Performance برخه کې، لوړۍ مهم جزو د CPU: د پر فور منس لوړۍ برخه

یا مرکزي پروسس کوونکي دی. دا برخه نبیي چې سې پې یو په کوم سرعت کار کوي، مثلاً 1.5 GHz، او دا هم نبیي چې خو سلنې بوخت دی. دا معلومات دا خرگندوي چې پروسس کوونکي خومره کار کوي او آیا کوم پرسه یا برنامه د پره انژري مصرفوي که نه. د CPU خارنه د هغې د تودو خې، بار او کاري ظرفيت په مدیریت کې مرسته کوي.

د پر فور منس دویمه برخه Memory

دویمه مهم جزو Memory دی. دا برخه نبیي چې له ټولې فزیکي حافظې نه خومره کارېدلې ده، مثلاً که سیستم RAM او لري او 62 سلنې یې کارېدلې وي، نو دا معناري چې سیستم فعلاً ترニمايي زيات حافظه کاروی. دا برخه د پره مهمه د ځکه چې که حافظه زياته بوخته شي، نو سیستم ورو کېږي. همداراز دا مرسته کوي چې پوهشو کوم پرسې زيات RAM اخلي او آیا اړتیاده چې اضافي پرسې بندې شي.

د پر فور منس درېیمه برخه Disk

بل مهم جزو Disk دی چې د کمپیوټر هاره ډرایو حالت نبیي. دلته بنسودل کېږي چې د یېسک خومره د معلومات د لیکلو یا لوستلو بوخت دی. که مثلاً 0 Disk یا C: نبیي چې 100 MB/s سرعت لري، نو دا معناري چې معلومات د همدي سرعت له مخې اتقالېږي. د Disk خارنه اړينه د ځکه چې که د یېسک زيات بوخت وي، نو د فایلونو خلاصېدل، سیستم چالاندېل او پروګرامونه پرانیستل ورو کېږي. په Performance برخه کې یا بله برخه د

د پر فور منس خلورمه برخه Wi-Fi

نبیي، چې د کمپیوټر له لارې د اتپرنیتې یا شبکې فعالیت خارل کېږي. دلته معلومات ورکول کېږي لکه دا چې د اتپرنیتې د لیپلوا او تراسه کولو سرعت خومره دی. مثلاً که لیپل 100 Mbps او تراسه کول 100 Mbps وي، نو دا معناري چې شبکه نسبتاً مصروفه نه ده. همداراز د WiFi-6 ځانګړي مشخصات بنسودل کېږي، لکه Realtek RTL8852BE WiFi 6 چې یو خاص واي فاي چېپ دی، د شبکې حالت او د شلو ثانیو یا 60 ثانیو پورې د شبکې کارونه په ګراف کې بنوول کېږي.

د پر فور منس پنځمه برخه GPU

یا Graphics Processing Unit هم یوه مهمه برخه ده. دا نبیي چې ګرافیک کارت خومره بوخت دی. که GPU نبیي چې 1% بوخت دی، نو معنایي دا ده چې فعلاً ګرافیکي کارونه لکه ويله یو، لوې یا ډیزاین نه اجرا کېږي GPU د کمپیوټر ګرافیکي اجرالپاره کارول کېږي، او خارنه یې مرسته کوي ترڅو پوهشې چې ایا کومه لو به یا اپلیکیشن زيات ګرافیکي سرچینې کاروی او که نه.

همدار از Wi-Fi برخه بیا ئانگرپی معلومات لري. دلته د شبکي آدرس بسodel کېږي، لکه ۱۰۰.۱۶۸.۱.۱۹۲ چې دا د کمپیوټر داخلی IP اده. دا هم بسodel کېږي چې خومره معلومات لېړل شوي او خومره ترلاسه شوي. د Send او Receive معلومات دا بنیي چې ستاسو کمپیوټر له شبکي يا اتېرنیتې خخه خومره معلومات تبادله کړي.

د ټاسک منېجر درېیمه برخه App history

برخه د هغه اپليکيشنونو تاریخي معلومات بنیي چې د یوه خاص کاروونکي لخوا کارول شوي وي. دا برخه هغه وخت د پره ګټوره وي چې يو کاروونکي وغواړي پوه شې کوم اپليکيشنونه ترټولو زیات سرچینې مصروفې. دا برخه د CPU او Network کارونې تاریخ بنیي، یعنې د تیر وخت معلومات ثبتوی، چې دا معلومات په خاصه توګه د اتېرنیت کارونې خارلو لپاره ګټوردي.

د ټاسک منېجر خلورمه برخه Startup apps

هغه برخه ده چې پکې هغه پروګرامونه بسodel کېږي کوم چې د ويندوز چالانې دو پر مهال په اوتومات ډول سره چالانېږي. دلته د هر پروګرام سره بسodel کېږي چې د سیستم د چالانې دو سرعت خومره اغېزمن کوي. له همدي ېړخې خخه کاروونکي کولای شي ځینې غیر ضروري پروګرامونه Disable کړي، تر خو سیستم ګرندی چالان شې. دا برخه د پره مهمه ده، همکه چې زیات Startup پروګرامونه د سیستم چالانې دل ورو کوي.

د ټاسک منېجر پنځمه برخه Users

برخه هغه معلومات بنیي چې په سیستم کې خومره کاروونکي فعال دي، او هر کاروونکي خومره سرچینې کاروي. دلته د هر کاروونکي اپوند پروسې، حافظه، CPU، ډیسک او نور بسodel کېږي. که چېږي یو کمپیوټر له خو کاروونکو سره شريک وي، نودا برخه دا امکان ورکوي چې وکتل شي کوم کاروونکي زیاتې سرچینې کاروي او آیا اړتیا شته چې هغه پروسې بندې شي.

د ټاسک منېجر شپږمه برخه Details

دا برخه د پرتخنيکي معلومات بنیي. دلته د هر پروسې نوم، PID، وضعیت، کاروونکي، CPU کارونه، حافظه، او نور دقیق معلومات بسodel کېږي. دا برخه تر پر د تاخنیکي کسانو لپاره ده، همکه دلته د پروسو کنټرول ډپرژور شکل لري. د همدي ېړخې له لاري یو کاروونکي کولای شي خاص پروسې غوره او بندې کړي، د پروسې لو مریتوب بدل کړي، یا د هغې د حافظې کارول تنظیم کړي.

د ټاسک منېجر اوومه برخه Services

برخه د Windows د ټولو خدماتو لیست وړاندې کوي. دلته بسodel کېږي چې کوم خدمتونه روان دي، کوم بند دي، او کوم خدمتونه د سیستم چالانې دو پر مهال فعالېږي. همدار از دا برخه د هر خدمت نوم، PID، وضعیت، او توضیحات بنیي. دا برخه هغه مهال د پره ګټوره ده کله چې یو خدمت کارنه کوي یا ستونزه لري، نوله همدي ځایه کاروونکي کولای شي هغه بند یا بیا چالان کړي.

د ټاسک منېجر د پروګرام تنظیمات Settings

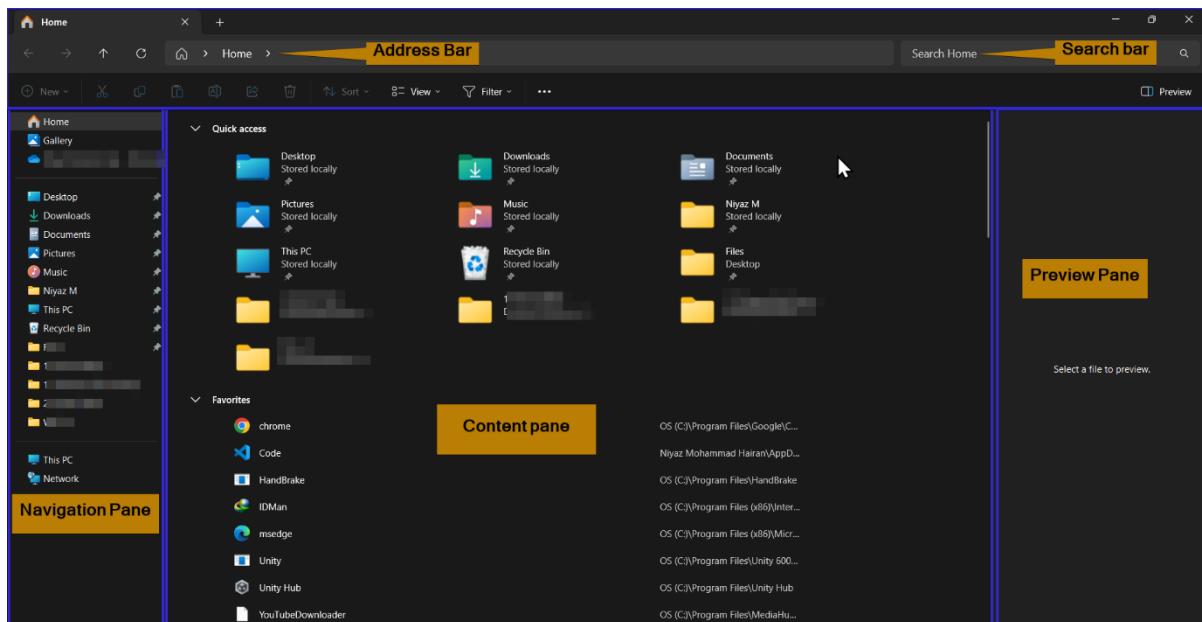
دا برخه بیا د Task Manager د عمومي تنظیماتو برخه ده. دا کاروونکو ته دا اساتتیا ورکوي چې د Task Manager ظاهري بنې، بسodel کېدونکي معلومات، یا اپليکیشن د رفتار ډول تنظیم کړي. له دې ېړخې خخه د Task Manager کارونه نوره هم ساده او شخصي کېږي، همکه کاروونکي کولای شي فقط هغه معلومات وبنېي چې ورته اړین وي. په ټوله کې Task Manager نه یوازې دا چې د کمپیوټر دننه فعالیتونه بنېي، بلکې دا یوه دا سې تنخنيکي وسیله ده چې د سیستم کارونه خاري، ستونزې پیدا کوي، او د حل لاري ورته وړاندې کوي. هره برخه ېې ئانگرپی هدف لري، او کاروونکي ته دا واک ورکوي چې د خپل سیستم مدیریت د خپل لاس لاندې راولي. دا وسیله نه یوازې د Windows اداره آسانه وي، بلکې د سیستم فعالیت لوړوي او امنیت زیاتوي.

Settings

د ويندوز تپول تنظيمات او فيچرونه يو ئاي را تپولوي. دلته تاسو كولي شى د سيسىتم، شبکه، حسابونه، شخصي كول، امنيت، تازه گى، او نور تنظيمات و كپرئ، Settings د ويندوز عصرى نسخه كې د Control Panel بديل بلل كپري، او كارونكوتە اسانه، ساده، او مرتب اتىرفيس و راندى كوي دا برخه تپوله د سيسىتم پە تنظيماتو كى بىيان شويده.

د كمپيوتر فايل اكسپلورر : File Explorer

د فايل اكسپلورر لومرنى صفحه چې كله يو كارونكى فايل اكسپلورر پرانىزىي، هغى تەد Frame يادا اصلى كپرى چوكات تويل كپري. دا برخه د ويندوز عملياتي سيسىتم يو مهم اتىرفيس دى، چې كارونكوتە دا اسانتىيا برابروي چې د خپل كمپيوتر دتنە موجود فايلونه، فوليدرون، درايونو، او نور معلوماتو تە منظم، آسانه او چتك لاسرسى ولرى. دغه صفحه لە بىلا بىلو برخو جورە شوي ده چې هره يوه يى ئانگۈرى رول لرى او د كارونكى تجربە ساده او مؤثره كوي.

پە دغه لو مرى كى يى خۇ مەمە بىرخى شاملىي دى، لكه Frame كىي خۇ مەمە بىرخى شاملىي دى، لكه Navigation Pane، چې د كر كى كىن ارخ تە موقعىت لرى او د كارونكىي تە د فايلون، فوليدرون، درايونو، د شبکى ئاييونو، د شبكى ئاييونو، د شبكى Quick Access او Favorites بىرخو تە چتك لاسرسى ورکوي. دا برخه د فايل اكسپلورر ھدايت كۈونكىي لاره ده او لە لارې يې كارونكى كولاي شى د كمپيوتر دتنە و هر ئاخى تە ئان ژرورسى.

Content Pane يادا منھنى بىرخه هغە ئاي دى چىرىپى چې اصلى فايلونه او فوليدرون بىكاريپى. دا هغە ئاي دى چې كارونكى فايلون، فوليدرون يادا نور توكي لەپى، خلاصوى، يادا يې نقل او انتقال كوي. دا Pan د هئايى يادا مسیر محتويات بىنېي، او پە بىلا بىلو نمونو لكه Tiles، Icons، Details، List، Details، Icons يادا بىكاره كېداي شى، د كارونكى خوبىپورى اره لرى.

Preview Pane يوه نورە مەمه بىرخه ده چې كله فعالەشى، نود كوم فايل مختصرە ندارە يادا مخينە بىنېي، پەرتە لە دې چې فايل پرانپىستل شى. دا ئانگۈرنە PDF، Word، انجۇر، ويلىي يادا نور فايلونو لپارە پېرە كىتۈرە ده، ئىكە كارونكى كولاي شى ژرپوه شى چې دا فايل خەشى لرى، پەرتە لە دې چې فايلونه يو يو خلاص كپرى.

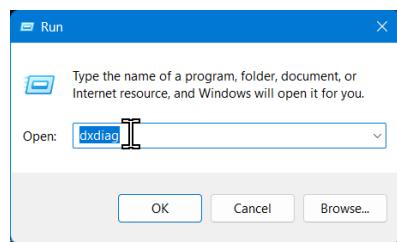
غوندي اصلی منځني برخه ده، او دا ټول معلومات، فایلونه او فولډونه پکي بسکارېږي. که خه هم Content Pane او Main Pane اکثره وخت د یو ئاخى لپاره کارېږي، خو Main Pane ته د ټولي اصلی ننداړي ساحه ويل ګېږي.

همداراز، دالومړي Frame کيдаي شي نورې برخې هم ولري، لکه Address Bar چې د فايل موقعیت نبیي، Search Box چې د فايل موقعیت نبیي، لکه Ribbon Toolbar چې مختلفې شارت کتې تفی پکي موجودې دي، لکه Copy، Paste، Rename او نور.

د ستارت مینو: Search

يالهون وسیله تاسو ته دا امکان درکوي چې په چېکي سره فایلونه، فولډونه، اپليکيشنونه، ياد ويندوز تنظیمات وموږي. دالهون وسیله د Start Menu سره نښلول شوې وي او په typing سره ژر معلومات وړاندې کوي. دا د وخت سپما لپاره یوه مهمه برخه ده او د ستارت مینو په برخه کي دا بيان سویده.

د رن بکس: Run

يوه ساده خوپیاوړي کړکي ده چې د ويندوز کاروونکو ته دا اساتیا ورکوي چې پرته له او بده مزل یا د فايل اکسپلورر او مینو ګانو کارولو، خپل فایلونه، فولډونه، پروگرامونه، د کنټرول پینل اړوند برخې، يا انټرنیټی آدرسونه (URLs) په مستقیم ډول خلاص کړي. دا وسیله یوه چېکه او لنډه لاره برابوري ترڅو کاروونکي وکولاي شي د سیستم ژورو برخو ته لاسرسی و موږي، خاص کمانډونه اجرا کړي او تنظیمات بدل کړي، پرته له دې چې له عادي لاري د لاسرسی اړتیا ولري.

کله چې تاسود کیبورډ خخه Windows + R کيلې ګانې یو ئاخى ووهئ، نو یوه وروکې کړکي پر سکرین بسکاره ګېږي چې عنوان یې "Run" وي. پدې کړکي کې کاروونکي کولی شي یو کمانډ ولیکي، او د OK کلیک کولو سره سم، ويندوز هماګه فايل، اپليکيشن یا سیستمی برخه خلاصوي. د پلکې په توګه، که تاسو cmd ولیکي، نو کمانډ پرامپت پرانپستل ګېږي؛ که control ولیکي، کنټرول پینل خلاصېږي؛ که regedit ولیکي، رجسټري ایدېټر ته نتوخئ؛ که msconfig د سیستم د تنظیماتو کړکي درته خلاصوي؛ د appwiz.cpl نصب شویو پروگرامونو لیست بسکاره کوي، او د notepad د نوټپیډ ساده لیکلو پروگرام پرانیزې، explorer فايل اکسپلورر پرانیزې، او services.msc د ویندوز خدماتو لیست نبیي. همداراز، Task Manager د taskmgr د خلاصولو لپاره دی، ncpa.cpl د شبکې د اړیکو لپاره، Device Manager د devmgmt.msc د لپاره چې هاره د یورونه تنظیموي، د مخفی اپليکيشن فایلونو و فولډر ته ئې، د dxdiag د Manager تشخيصي وسیله ده، او cleanmgr د پاکولو لپاره کارېږي. نور ګټور کمانډونه پکي شامل د calc DirectX چې د حساب ماشین خلاصوي، mspaint چې د انټور ایدېټر دی، osk چې مجاري کیبورډ پرانیزې، magnify د سکرین لویوونکي، main.cpl د ماوس تنظیماتو لپاره، intl.cpl د سیمه بیزو تنظیماتو لپاره، sysdm.cpl د سیستم， Properties د فعالیت خارنې، gpedit.msc د Group Policy Editor، Computer Management د compmgmt.msc، perfmon د PowerShell د امنیت پالیسۍ، secpol.msc د PowerShell د startup د سیستم اپ فولډر ته د لاسرسی لپاره

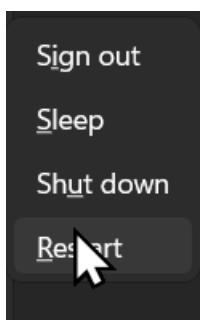
د هغو کسانو لپاره چې له سیستم سره تخنیکی بلدتیا لري، يوه ارزبنتناکه و سیله ده. دانه یوازې دا چې د وخت سپما کوي، بلکې د کاروونکي لپاره چټک، مستقیم او مؤثره لاسرسى برابروي. له دي و سیلې څخه هم د سیستم د مدیریت لپاره کار اخیستل کېږي، هم د ستونزو د تشخیص او حل لپاره، او هم د هغو برخود خلاصون لپاره چې ممکن د عادي کاروونکو له ستړګو پټې وي. تخنیکي متخصصین اکثرا وخت د Run له لاري خاص کمانډونه اجرا کوي ترڅو زرد ستونزو اصلی لامل و مومي، اړوند برخې خلاصې کړي او د مناسبو تنظیماتو تطبیق و کړي. دا وسیله نه یوازې يوه اسان提يا ده، بلکې د وینهوز له پټو او پرمختللو امکاناتو څخه يوه مهمه کړکي ده.

Shutdown or sign out

د ابرخه د کمپیوټر بندولو، ریستارټ، Sleep یا د حساب څخه د و تلو لپاره ده. دا برخه د Power User Menu لاندې خوا کي ده، او له دي ئایه تاسې کولی شئ خپل سیستم بند کړئ، یا بل یوزر ته لაگ ان ته شئ. دا برخه د کمپیوټر د سم بندېست لپاره اړینه ده.

Sign out

معنا دا ده چې او سنی کاروونکي له سیستم څخه وئي، خو وینهوز کمپیوټر نه بنده وي. يعني ټول پرانیستي فایلونه، اپليکيشنونه، او د سیستم منابع چې د کاروونکي لخوا فعالی شوي وي، بند پېږي، او کاروونکي له خپل اکاونت څخه وئي. وروسته بل کاروونکي کولی شي خپل اکاونت ته نتوزې يا هم همدا کاروونکي یا خپل حساب ته نتوئي. دا انتخاب هغه وخت بنه دی چې تاسو غواړي خپل کار ختم کړئ، خو کمپیوټر لاهم چالان پاتې شي.

حالت کې وینهوز کمپیوټر نیمگړي بندوي، خو دا بندېست مکمل نه وي. پدې حالت کې سیستم ټول کارونه، فایلونه او اپليکيشنونه هماغسي ساتي، خو سیستم پېړه کمه برېښنا کاروي. کله چې تاسو بیا سیستم فعاله کړئ، نوله هماغه ځای څخه خپل کارتنه دواړه ورکولای شي. دا د لیپتاپونو لپاره ډېرګټور انتخاب دی، ځکه نه یوازې برېښنا سپموي، بلکې چټک بېرته فعالېږي.

Shutdown

معنا دا ده چې کمپیوټر په بشپړ ډول بند پېږي. ټول فایلونه، اپليکيشنونه، او پروسې بند پېږي، او برېښنا پرې کېږي. که خه هم دا تر ټولو ډېر وخت نیسي د پېرته چالانې دو لپاره، خودا غوره انتخاب دی کله چې تاسو غواړي کمپیوټر له کاره و باسې، یا هم غواړي چې هرڅه له سره پیل کړئ.

Restart

معنا دا ده چې وینهوز لوړې کمپیوټر بندوي او بیا یې بېرته چالانوي. دا عمل اکثره وخت د نوو اپليکېشنونو انسټال، د تازه سازیو (Updates) تطبیق، یا د ستونزو د حل لپاره کار پېږي. ریستارټ د شټه اوون په څېر هرڅه بندوي، خو توپیر دادی چې ریستارټ سمدلاسه پېرته کمپیوټر چالانوي او شټه دونه یې نه.

Hibernate

(هایبرنېټ) یو خاص د برېښنا د سپما حالت دی په Windows سیستم کې، چې کاروونکو ته دا امکان ورکوي خپل کارونه خوندي یا ثبت کړي او کمپیوټر د اسې بند کړي چې هیڅ برق استعمال نه کړي او که بیا یې چالان کړي نو بېرته له هماغه ځایه خپل کارتنه دواړه ورکړي.

کله چې تاسو Hibernate و کاروئ، نو ټول پرانیستي پروګرامونه، فایلونه، او کړکې به (windows) د RAM څخه واخیستل شي او د کمپیوټر په هارډ ډرایو (hard disk) کې به و ساتل شي. وروسته به سیستم بشپړ بند شي، دانه یوازې کمه برېښنا مصرفوي لکه Sleep، بلکې کاملاً خاموش وي. کله چې کمپیوټر بېرته چالان شي، نو هرڅه بېرته هم هغه حالت ته را ګرئي چې تاسو پرې پرې اېښي وو. د دوی خلاصه په لاندې جدول کې لیدلای سی.

حالت	برپیننا صرف	دیا چالان سرعت	معلومات چېرتەساتل کېږي؟	دا کار کله بنه وي؟
Sleep	لر مصرف	دې چېک	(موقتی حافظه) RAM	کله چې د لند وخت لپاره کمپیوټر پېړدو.
Hibernate	هیڅ نه	منځتی سرعت	(دایي حافظه) Hard Disk	کله چې د دېروخت لپاره کمپیوټر بندوی خو کار نه غواړي له سره پیل کړي.
Shut down	هیڅ نه	عادی سرعت	هیڅ شی نه ساتي	کله چې غواړي کمپیوټر کاملاً بند شي.
Restart	هیڅ نه	دیا چالان	هر خله سره شروع کېږي	د تازه کاري یاد ستونزې د حل لپاره.

د کمپیوټر د ګولیدو، چالانپدو خوب او هایبرنېت د فعاله کولو مختلفې لاري.

تاسي کولای سی په Windows کې د Sleep، Shut down، Restart، Hibernate، او Sign out انتخابونو ته د لاسرسی لپاره خوبلاپلي لاري و کاره وي، چې هره یوه یې کارونکي ته چېکه او آسانه لاره برابوري. تر تولو عامه لاره د Start مينو ده؛ کله چې تاسود Start بېن کلیک کړئ، ياد Windows کیلی ووهئ، نو د Power آیکن له لاري دا انتخابونه درته بنکاري؛ Sleep، Shut down، او Hibernate که فعال وي. همدا سې، که پر خپل یوزرنوم کلیک و کړئ، Sign out، او Shut down، او Sleep، او Hibernate کې ده چېکه لاره دا ده چې تولې کړکي بندې کړئ او یې Alt + F4 ووهئ، چې یو کړکي به رابنکاره شي او تاسو کولي شئ د هغې له لاري دا انتخابونه ترسره کړئ. د Ctrl + Alt + Delete کلیلو له لاري به تاسو یو خاص سکريں ته و لارې شئ چې له هغه ئايه به Sign out، Lock، ووينئ او همدا رازد Power آیکن له لاري Shut down، او Sleep انتخابونه شونې دی. د Win + X کلیلو په فشار سره یا د Start بېن بني کلیک سره یوه ځانګړې مينو بنکاري چې په "Shut down or sign out" برخه کې Shut down، Sign out، او Restart شته، که خه هم Hibernate یا Sleep پکې کیدا یې وي. همدارنګه تاسو کولي شئ له Run کړکي، يا CMD خخه هم دا حالتونه فعال کړئ، لکه /s shutdown د بندولو، /r shutdown بیا چالان، /i rundll32.exe ، Sign out shutdown، او rundll32.exe powrprof.dll، SetSuspendState Sleep، او Hibernate powrprof.dll، SetSuspendState 0,1,0 Control Panel د لپاره. سرپرہ پردي، د کمپیوټر Power بېن هم تنظیمې لای شي چې دا حالتونه اجرا کړئ، د Power Options – Choose what the power buttons do لارې، او دا هم مهمه ده چې Hibernate باید له همدي برخې خخه فعال شي چې د یفالټه فعال نه وي. بالآخره، کله چې سیستم Lock ووي يا Login سکريں بنکاري، هلتہ هم د Power آیکن له لاري Shut down، او Sleep، Restart دا تولې لاري دا اساتیا برابره وي چې کاروونکي د چېل سیستم د بندې دو، ارام حالت، یا یا چالان لپاره هغه طریقه و کاروی چې ورته مناسب وي.

Desktop

ياد کمپیوټر مخکېنى صفحه هغه ئاي دی چې کاروونکي کولي شي شارتې کتونه، فایلونه او فولډرونه وساتي. دا اتھرفيس د کاروونکي لپاره د اساتیا فضاده، او دلته به معمولاً تاسو Recycle Bin، My Computer یا نور شارتې کتونه ووينئ. کاروونکي کولي شي د ډیسکتاپ وال پیپر بدل کړي، آیکونونه تنظیم کړي، یا فایلونه دلته وساتي ترڅوژ رورته لاسرسی ولري، نو که تاسي د پاور یوزر لارې ډیسکتاپ ووهې نو توله نوری خلاصي وينه و ګانې به ليرې سی او یوازې صاف د ډیسکتاپ صفحه به درته بنکاره سی، خو که بېرته و غواړي چې تولې صفحى دی راسى نو WIN+D ووهه.